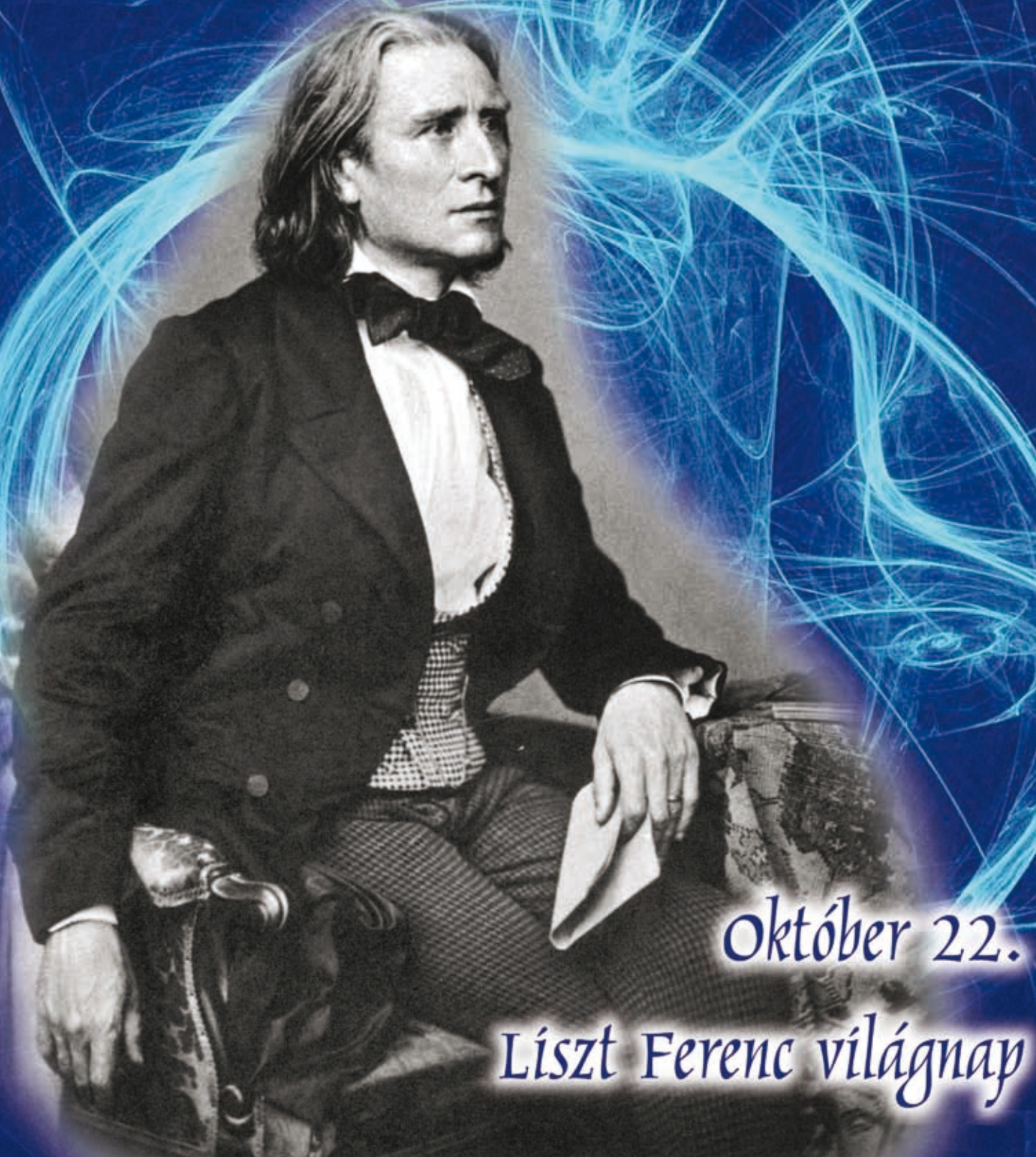

65. évf., 2011. X. 20., ára 50 dinár

29

Jó Pajtás

Október 22.

Liszt Ferenc világnap

Cservenka felkészült

Mintegy 200 résztvevőt várunk az ideai sakkversenyünkre

Magományos sakkversenyünk 36. állomása a cservenkai Vuk Karadžić iskola. Ott gyülekezik október 22-én, szombaton reggel 8–9.30 óra között várhatólag mintegy 45 iskola 200-nál is több sakkreménysége, és 10 órai kezdettel megkezdji a küzdelmet a helyezésekért, a Jó Pajtás tróféáiért, ajándékaiért. Hogy ismét ilyen tömeges lesz ez a vetélkedő is, azért feltételezhető, mert nyolc nappal a verseny időpontja előtt – amikor a sorokat írjuk – már 35 iskola 146 tanulója

benevezett. És volt még öt nap lehetőségük, de aki eddig nem jelentkezett, és részt óhajt venni, ma még – kivételesen – megteheti a 064/277-43-64-es telefonon. Egy-egy iskola legtöbb öt fiút és három lányt nevezhet be, külön csoportban, egyénileg versenyeznek és a csapatok sorrendjét is kialakítjuk. A legjobbak serleget, oklevelet, érmet, sakk-könyveket és egyéb emléktárgyakat kapnak. A résztvevők sakk-készletet és sakkórát is visznek magukkal, mindannyian órára játszanak.

A vendéglátók **Jadranka Raičević** iskolagazdától az élen, továbbá a vetélkedő

Versenyünk támogatója

Dosztán Kft.

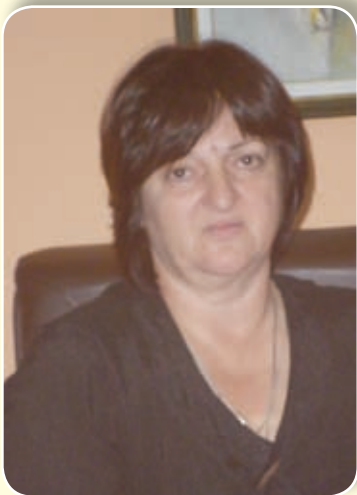
Liszt Ferenc utca 11.

21480 Szenttamás

dostan@eunet.rs

szervezői, a cservenkai és a sziváci sakkvezetők, a tapasztalt **Žarko Dragaš** irányításával mindent megtettek, hogy a legtömegesebb vajdasági sakkverseny résztvevői és kísérőik jól érezzék magukat, szép emlékekkel távozzanak Cservenkáról.

P. J.

Jadranka Raičević

A főszervezők: Dragan Kuprešanin, az iskola képviselője, Žarko Dragaš sziváci, Dragi Grubor cservenkai sakk munkás

Szűcs Imre verseinek nyomdokában

A Jó Pajtás szerkesztősége a Törzsudvarnoki Szűcs Imre Udvarnoki Magyar Oktatást és Művelődést Fejlesztő Társulással közösen meghirdette a Szűcs Imre versmondó versenyt.

A versennyel a szervezők – a magyar nyelv napjához is kötve – meg kívánnak emlékezni a húsz éve elhunyt neves gyermekköltőről, Udvarnok szülőjéről, a Jó Pajtás irodalmi szerkesztőjéről, s egyben szeretnék folytatni a gyermeklapunk által negyven-szer megszervezett, 2005-ben az áldatlan gazdasági körülmények miatt megszakadt hagyományos nyelvművelő versenyt.

Mint már tájékoztattunk (Jó Pajtás 27. sz.), a Szűcs Imre versmondó verseny kiindulópontját a Forum Könyvkiadó kiadásában most megjelent Zúzott kaleidoszkóp című Szűcs Imre-verseskötet képezi, ezzel is visszatérve ahhoz a régen elfelejtett gyakorlathoz, hogy minden nyelvművelő versenyünk egy-egy frissen kiadott

könyvhöz kötődik, azaz ajánlott ebből a könyvből verset választani, de nem jelent hátrányt a versenyben, ha Szűcs Imre más versével lép föl a versenyző.

Megérkeztek az első jelentkezések is: legeslegelsőnek a csantavéri Hunyadi János iskola nevezett be a versenyre, de naponta többen is jelentkeznek és érdeklődnek, hiszen e sorok írásakor még nem járt le a jelentkezési határidő, de, mint általában mindenütt a bércei Balkánon és környékén – mi is elfogadjuk a kisebb késéssel jelentkezőket is.

A versenyben részt vehet minden vajdasági elemista, akik korosztályuk függvényében négy kategóriában versenyeznek:

I. csoport: 1. és 2. osztályosok
II. csoport: 3. és 4. osztályosok
III. csoport: 5. és 6. osztályosok
IV. csoport: 7. és 8. osztályosok.

A teljes versenykiírást elolvashatjátok a 27-es Jó Pajtásban meg a weboldalunkon is: <http://www.jopajtas.info> (a Tartalom címszó alá rejtettük el).

A verseny döntőjét, valamint a Zúzott kaleidoszkóp c. Szűcs Imre-verseskötet bemutatóját Törzsudvarnokon tartjuk meg 2011. november 5-én. A győzteseknek és főkészítő tanáraiknak értékes

könyvjutalomokat készítenek a szervezők, de a döntő minden résztvevője ajándékkönyvet és emléklapot (oklevelet) kap.

JELENTKEZNI és ÉRDEKLŐDNI ITT lehet:

e-mail:

jopajtas.szerk@magyarszo.com

Tel.: 021/475-4008

**ill.: Jó Pajtás szerkesztősége
21000 NOVI SAD,
Vojvode Mišića 1.**

**További információkkal
az ötletgazda is szívesen
szolgál:**

**Pál Károly: 063/83-33-966
palkaroly51@gmail.com**

**Az újvidéki Petőfi Sándor Magyar Művelődési
Központban újakezdi működését a képzőművészeti
szakcsoport. Szeretettel várunk minden kreatív,
festeni-rajzolni szerető iskolást.**

**Cím: Újvidék, József Attila u. 16–18.,
e-mail: petofime@hotmail.com**

Érdeklődni a 021/47-40-697-es telefonszámon lehet.

Multikulturális fesztivál a gyermekhéten

smét kitétek magukért az óbcesei Petőfi Sándor iskolában a tanárok. Egész hetes programmal szórakoztatták a tanulókat a gyermekhéten.

Első napon, hétfőn az igazgatóválasztáson a nyolcadikos Kéring Karinát választották diákigazgatónak.

Második napon, kedden már a multikulturalizmus jegyében zajlottak az események. Az udvaron lévő állomások egy-egy országot képviseltek. Svájc a csokijáról híres; Egyiptomban Kleopátra szépségének titkát fejtegették a gyerekek; Németország: Október Fest (no nem sört, hanem szörpöt ittak); Olaszország: Mona Lisát kellett lerajzolni; Görögország mitológiáját kellett megfejteni....

Szerdán, habár már az ős érkezését jelezték a fákról lehulló sárga levelek, gyönyörű, napsütéses időben kint az udvaron rotyogott a paprikás a sok bográcsban. De nem ám akármilyen. Volt ott tevelobásos, olaszos (makarónival), kínai (rizzsel), csípős-magyaros, indiános (körítve nagy, fekete pókkal)... Az egész udvar illatozott a finomabbnál finomabb ételektől. Mikor kész lett, a zsűri végigkóstolta az ételeket, s megállapította, hogy csak árnyalatnyi a különbség, mind nagyon finom lett. A pók azért magmaradt, jó lesz majd legközelebb, mint A kőleves című mesében a kő.

A konyhaséf a gyermekheti rendezvénysorozat főszervezője, Horvát Lídia pedagógus volt. Segítőtársai: Péter Lea, Kovács Noémi középiskolások, valamint Benák Erzsébet, Tóth Zolt és Lázár László tanárok. Legjobban a kínai paprikás tetszett nekik.

Másnap, csütörtökön a díszteremben került sor a különböző nemzeteket bemutató rendezvényre. Kákonyi Erika földrajz- és Banjanin Sunčica szerbtanáró irányításával gondolatban bejártuk Európát, Ázsiát, Amerikát...

Először a temperamentumos spanyolokat bemutatta a Viva La Spania zenére táncoltak a táncos lábúak, de a bikaviadal se maradt el. Igaz, Spanyolországban már betiltották, de a Petőfiben még nem.

Olaszországba érve hallhattuk a pisai ferde torony történetét, a kiváló focistákat, a Juventust... meg persze élvezhettük az olaszok táncát.

A Római Birodalom bemutatása sem maradt el, még latin szólásokat, közmondásokat is hallhattunk: Alea iacta est (A kocka el van vetve), melyet állítólag Caesar mondott. Illusztrációként egy hatalmas kocka is a színpadra került. Persze Antonius és Kleopátra szerelméről is szó esett.

Majd a jó zenéjéről, téliszalámijáról híres Magyarország következett: csárdást jártak a gyerekek.

A nyolcadikosok a két kontinensen elterülő, a szép tengeréről, baklavájáról, kávéjáról híres Törökországot mutatták be. A török basát pálmággal legyezgették, majd körültáncolták a szépséges üdvarhölgyek. Minden zsűritagtól 5 pontot kaptak a fergeteges táncukra.

Kína, a selyemről a tésztaféleségekről híres ország bemutatásakor szép, tarka selyembe öltözött lányok lejtettek el előttünk.

India következett: az ezer színbe öltözött lányok táncát láthattunk.

Indiaiak

A Tigris és az Eufrátesz völgyében élő arabok nejükét árulták a piacon. Nem azt kiabálták, hogy „Almát vegyenek!”, mint ahogy azt olvashattuk Weöres Sándor versében, hanem azt, hogy „Asszonyt vegyenek!” Nagy táblán hirdette az arab sejk, hogy: 2 db jól megőrzött asszonyt elcserélnék egy szókéért. Megtörtént az alku, sajnos mikor a szóke parókás, „hölgy”, levette az arcvédőjét, kiderült, hogy a bigitanár... Közben a tánc sem maradt el. Ne is mondjam, a bírálóbizottság nekik is 5-5 pontot adott.

Gondolatban elhagyva Ázsiát elhajóztunk Amerikába, az indiánok közé. A gyerekek a tűz körül táncolva mutatták be, hogyan nézhetnek ki valamilyen az indiánok.

Majd Mexikóban kötöttünk ki. Itt meg a kínai boltban vásárolt villogóval lövöldöztek, mégpedig: egyszerre két cowboyt is leterítettek. Persze a cowboytánc sem maradt el.

Végül visszatértünk Szerbiába, a szilvapalinka és a szerb népzene hazájába...

Koncz Erzsébet

A temperamentumos spanyolok

A jókedvű török lányok

Kínai paprikás, hu de ffinom...

Kóstol a zsűri

A költészet röögös útja

A magyarórán való verselemzések a legtöbb diák számára nem éppen a legelvezetesebb feladatok közé tartoznak, és a sorok értelmének magyarázgatása, a költői képek keresgélése és a rímképletek megállapítása közepette valahogy elveszik a költemény varázsa és mondandója. Ez persze nem jelenti azt, hogy ne kellene tudnunk, mi a különbség a kereszt- vagy az ölelkező rím között, vagy a megszemélyesítés és allegória között, a legfontosabb azonban talán mégis az, hogy a vers hangulata és a költőben megbúvó érzelmek elérjenek hozzánk a sorok által és gazdagítsanak bennünket. Számos nagy költő adatott meg nekünk a történelem során, akiknek művei örök értékűek, s ahogy változtak a korok, a stílusok, megjelent a modern költészet is, mely a költészet újabb izgalmas területét tárja elénk, ennek ellenére a gyerekek egy része valahogy mégsem lelkesedik a költészetért. Legalábbis a Kizúr István iskola hetedikesei, vagyis **Illés Szandra** és **Bojčić Melisa**, valamint a nyolcadikos **Dudás Róbert**, **Paszterkó Viktor** és **Bunford András** azt mondja, nem nagyon tud azonosulni a költészet szépségeivel.

Melisa szereti a verseket, de csak ha nem túl hosszúak, s nagyon fontosak a rímek is, mert ettől sokkal szebbek a versek. Szerinte a rövidebbeket, melyek egy konkrét történetet írnak le, könnyebb megérteni, ennek ellenére Arany János Családi kör című versét is szereti, mely viszont nem tartozik a legrövidebbek közé.

– Elég kevés verselemző óránk van, de amikor elemzünk, szerintem pontosan kiderül,

hogy a költő mit akart közölni, ugyanakkor mindenki másként éli meg, hogy mit érezte. Még sosem írtam verset, de ha írnék egy szer, akkor az az érzelmekről szólna.

– Nem olvasok túl sok verset, mert túlzottan nem rajongok értük, de azt sem mondhatom, hogy nem szeretem őket. Inkább csak nem érdekelnek – mondja Szandra. – Szerintem elég távol áll tőlünk a költészet, de azért kellene a versek. Igaz, nekem soha nem jutott eszembe, hogy verset írjak. Azokról a versekről tanulok legszívesebben, amelyek a természetéről szólnak, meg néha érdekes azoknak az életéről is hallani, akik írták őket. S ha ismerjük a költő életét, a verseit is jobban megértjük. A magyar költők szerintem ugyanolyanok, mint a más nyelveken író költők, és a más nyelven tanult vers is érdekes tud lenni.

András is úgy véli, hogy a versekben kell, hogy legyenek rímek. Rímek nélkül nem igazi a vers.

– A modern versek szerintem nem annyira érdekesek, és nehezebb elemezni őket. Jobb, ha egy költemény rövid, persze a tartalma is fontos. Szerintem az a jó, amikor a versek konkrét dolgokról, történetekről szólnak, de ha érzelmekről írnak, azt sem nehéz megfogni. Igaz, hogy a verselemzésből nem sokat értek, talán mert nem jól magyarázzák meg. Ha több dolgot mesélnének arról, hogy kinek vagy miért írták a költeményt, könnyebb lenne megérteni. Nem nagyon rajongok a versekért, meg eddig az sem jutott eszembe, hogy én írjak. Szerintem az ember bizonyos lelki állapotban tud csak verset írni, és tehetség is kell hozzá. A versek többsége, amiket tanu-

lunk lassú, unalmas, és inkább az idősebbeknek való, nekünk több akció kellene.

Viktor szerint a versek akkor születnek, amikor a költő valamit el akarnak mondani a világnak.

– Én még sosem írtam verset, és nem is éreztem késztetést rá. Van egy osztálytársunk, aki verseket ír, de abban nincs egy rím sem, és nincs konkrét tartalma. Persze ettől még nem rossz, csak furcsa. A klasszikus költészet nekem valahogy jobban tetszik, például a Walesi bárdok. Ha érzelmekről írnak, azt nem igazán értem meg, ezért jobban szeretem, ha konkrét dologról szól egy vers. Bár elismerem, hogy a verset inkább érezni, mint érteni kell. Szerintem ahhoz, hogy a gyerekek jobban szeressék a költészetet, sokkal több vidámabb verset kéne tanulniuk.

Róbert azt mondja, nem nagyon szereti a verseket, mert szerinte unalmasak, emellett sok furcsa hasonlat és komoly, ismeretlen szó van bennük, amit nem ért. A modern költészetet nem ismeri, bár érdeklő, mert más, mint az eddig ismert versformák.

– Szerintem nincs szükség agyonelemezni egy verset, elég lenne inkább csak elolvasni, és órán arról beszélgetni, kinek mi jutott eszébe, milyen érzéseket váltott ki belőle, bár én nem nagyon tudok ráérezni a vers hangulatára. Azért a Toldi eléggé tetszett, mindig történt valami, és ha a versek többsége ilyen lenne, közelebb állnának hozzánk. Szerintem olyan verseket kellene, hogy írjanak nekünk, ami tele van akcióval, de lehetnek benne érzelmek is. Ha izgalmas, lehet hosszabb is, és legyenek benne rímek.

Sztojánovity Livia

Hangyaevők lakomája

Vidékünkön csak néhány helyen csodálhatjuk meg az erdei vöröshangyák hatalmas bolyait, de két országgal odébb, Ausztriában, akár másfél méter magas és több méter átmérőjű hangyavárakat is láthatunk. A hangyák a hártványásznyúak rendjébe tartozó rovarok, de míg a méhek és a darazsak kifejelett egyedei állandóan röpképesek, „szárnyas hangyák” csak a nászidőszakban láthatók. A nagy erdei vöröshangya bolyainak több százezer, de akár másfél millió lakója is lehet. A várat a dol-

a hamvas küllő nagyon sok hangyát és hangyababot fogyaszt. Részint a talajon ugrálva szedik össze őket, de például a zöld küllő mély lyukat is váj az erdőszéli bolyok oldalában, és apró horgokkal ellátott nyelvvel azon át emeli ki a megbontott részen nyüzsgő rovarokat. Ausztriában és Németországban gyakran dróthálóval védik az erdei vöröshangyák bolyait a harkályok ellen.

A bükk hosszú életű fa, csak hatvanéves kora után válik igazán termőképessé. A fák körülbelül hat-nyolc évenként hoznak bőséges makktermést. Ezekben az években nagyon elszaporodnak a kis rágcsálók, erdei egerek és erdei pockok, amelyek egyebek mellett a baglyok számára jelentenek kedvező táplálkozási lehetőséget. De vonzza a gazdag bükktermés az észak felől októberben hozzánk érkező fenyőpintyeket is, amelyek olykor igen nagy számban jelennek meg. Az erdei állatok szempontjából rendkívül fontos a tölgy makktermése is. A szajkók a fáról hordják a makkot, és nemegyszer több kilométernyire onnan rejtik, „ültetik” el; ezzel az erdők természetes felújulását segítik. Amikor pedig „kopogni” kezd az erdő, hullik a makk, szarvasok, vaddisznók, borzok és rágcsálók csemegéznek a bőségesen terített asztalnál.

Az őszi erdő egyik igazi csodája a lombszíneződés. Ennek első jeleit, különösen száraz nyarakat követően, már augusztus végén megfigyelhetjük, de igazi pompáját csak októberben éri el. A levelekből fokozatosan eltűnik a zöld színt adó klorofill, és a visszamaradó xantofill sárga, valamint az eritrofill vörös növényi színanyag adja az erdő utolérhetetlen pompáját.

A szarvasbögés szeptemberben véget ér, a dámszarvasok násza viszont csak később, októberben kezdődik és átnyúlik novemberre is. A bikacsapatok már kora ősszel feloszlottak, az állatok letisztogatták agancsaikat, és októberben megkezdődik a barcogás. Míg azonban a gímszarvasnál a bikák keresik fel a teheneket, a barcogó dámbika lapátjával kis mélyedést kapar az avarban, és abban állva várja a tehenet,

Erdi vöröshangya

és adja a jellegzetes barcogó hangot. Gyakran ereszti oda vizeletét és ondóját is. A dámbikák is harcolnak egymással, de küzdelmük soha nem olyan heves, mint a gímszarvasoké.

Az őszi első felében még rengeteg rovar röpköd a levegőben, mozog a fű között és a fák ágain, levelein. A parkokban mindig sok öreg fa áll, és odvaikban, kirohadt üregeikben megtelepedhet a lódarázs. A majd 40 milliméterre meg-

Dámszarvas

gozók, az ivarszerv nélküli nőtények építik, és a látszólag teljesen kész, még oly magas bolyokhoz is folyamatosan, hajnaltól estig hordják az építőanyagot. Ők szállítják helyükre a királynő által lerakott petéket, és később ők etetik a kikelő lárvákat is. Az erdei vöröshangyák tavasztól ősziig rengeteg hernyót és más rovarot pusztítanak el, tehát erdészeti szempontból különösen fontosak.

Bizonyos madárfajok viszont a hangyákra specializálódtak. A fekete harkály, a zöld és

Zöld küllő

növő rovar tora és lábai szép rozsdabarnák, sárga potrohán fekete mintázat látszik. Szétrágott faanyagból készített több lépcsősoros fészket az odú belsejében, de néha épületek padlás-terén is építi. Az akár 70 centiméter ármérőjű fészkek külső, sárgás színű burkán barnás csíkok látszanak. Egy-egy családban több ezer darázs él együtt. A rovarokra és pókokra vadászó lódarázs alacsonyan repül a fű felett, néha leszáll, majd újra felemelkedik. Ilyenkor akár közvetlen közelről is figyelhetjük, de a fészkek közelében támadó kedvű lehet. A lódarázs az egyetlen rovar hazánkban, amelynek a szúrása veszélyes, sőt bizonyos körülmények között halálos.

Ahol a parkokban ostorfák állnak, ott minden ősszel felbukkannak a fenyőrigócsapatok. Hozzájuk majd mindig kisebb termetű, oldalukon rozsdavörösen színezett, feltűnő fehér szemöldöksávvval ékes szőlőrigók is csatlakoznak. Az ősszel hazánkba érkező süvöltők főként a juharfákat látogatják, de szívesen morzsolgatják erős csőrükkel a fagyal fekete bogyóit is. A sok madár odavonzza a karvalyt. Nesztelenül suhanva érkezik váratlanul támad, és rendszerint rigóval, verébbel vagy cinegével a karmaiban repül tovább.

Alig alszik a vakhal

A barlangi vaklazacnak nem könnyű az élete: szeme nincs, bőre áttetsző, feje pikkelytelen, és még alváshiánytól is szenved.

A 11 centiméteres növekvő állat az USA déli és keleti részének barlangjaiban honos, és alkalmazkodott a teljes sötétségben való életmódhoz. Amerikai kutatók most újabb érdekességet fedeztek fel a fajjal kapcsolatban, mégpedig azt, hogy a mexikói barlangi vaklazacok alig alszanak.

Richard Borowsky, a New York Egyetem biológusa és munkatársai arról számoltak be legújabb tanulmányukban, hogy a vakhalak (*Amblyopsis scapulae*) sokkal kevesebbet alszanak, mint a felszíni vizekben élő legközelebbi rokonaik.

Míg utóbbiak 24 órából mintegy 800 percet töltenek nyugalmi állapotban, vak társaik csupán 110–250 percig tesznek így. Borowsky szerint alvásuk az alvászavaros emberekéhez hasonlítható.

Hogy rájöjjenek a furcsa viselkedés genetikai hátterére, a biológusok a vakhalakat normál rokonaikkal keresztezték. A hibridek is keveset aludtak, ami azt jelenti, hogy az alváshiányt okozó mutáció dominánsan öröklődik.

Az egyelőre még tisztázatlan, miért alszanak ilyen keveset ezek a halak. Borowsky gyanítja, hogy szükségük van a hosszabb ébrenlétre, mivel a barlangban kevés a táplálék, és amikor az útjukba sodródik, jobb, ha ébren vannak.

A polip egy karral is bármit megcsinál

A néhai Paul példáján már láttuk, hogy a polipok ügyesen jóslhatnak meg a focimeccsek eredményét, most pedig a jeruzsálemi Héber Egyetem kutatói azt is megmutatták, hogy egészen kontrollált mozdulatokra is képesek a nyolckarú állatok.

A polipok a legfejlettebb gerinctelenek között vannak, agyuk nagy, és gyorsan tanulnak. Nyolc karuk és mozgékony, szilárd váz nélküli testük segítségével igen sokféle feladat végrehajtására képesek: csúsznak, úsznak, párosodnak és vadásznak. Mindehhez a polip teste – szemben az állatok több-

ségével, köztük az emberrel, akinek mozgását korlátozza a merev csontváz – korlátlanul rugalmas. Eppen a szilárd váz hiánya miatt vélték úgy korábban, hogy a polip csak korlátozottan képes kontrollálni nyolc rugalmas végtagját. A Héber Egyetem kutatói kísérletükben azonban megmutatták, hogy ez más-ként van.

Átlátszó plexiüvegből készítettek egy háromválasztásos labirintust, amely arra kényszerítette a polipokat, hogy egyetlen karjukat használják. A feladatuk jutalom ellenében az volt, hogy egy tárgyat a tartályon kívülre

emeljék át. A kísérletben szereplő polipok pontosan megtanulták a következő mozdulatokat: átdugták egyetlen karjukat egy csövön, kiemelték a vízből egy karjukat, majd a megjelölt tartályba nyúltak be vele. A feladatot vizuális információk segítségével végezték el, hogy megszerezzék a jutalomélelmet, és a mozdulatsor megismétlésére is képesek voltak.

A feladat sikeres végrehajtása az első alkalommal bizonyította, hogy a polip irányítási képes egyetlen karját is egy összetett mozgássoron belül, hogy elérje célját.

Az egerek imádnak énekelni

Az rágcsálók cincogása velük született. Legszívesebben a szerelemről dalolnak.

Az egerek gyakrabban adnak ki hangjelzéseket, mint ahogy azt gondolnánk. Az emberi fül azonban érzéketlen az ultrahangos, túl magas hangokra, melyeken a rágcsálók szerenádjukat „dúdolják”. (Leszámítva a tavaly tenyésztett japán egereket, melyek mélyebben csiripelnek.)

Amerikai kutatók ráadásul arra is rájöttek már, hogy a cincogásnak értelme van, az egerek éneke ismételt részekből épül fel, akár a bálnák és a madarak dalolása. A rágcsálók a szüleik dalát utánoz-

zák, s ezt adják elő később szerelmi áriaként, magukhoz édesgetve a vágyott „egér hölgyet” vagy „egér urat”.

Az állatok titokzatos hatodik érzéke

Az állatok több tízezer halottat hagytak hátra maguk után, de partra vetett halakon kívül szinte egyetlen állati tetemet sem találtak. Vajon miért?

Az állatok java része felismeri az életére leselkedő különleges veszélyeket, sőt képesek katasztrófák előrejelzésére is.

A patkányok már a középkorban megtúrt állatok voltak a hajók raktáráiban és a legénység szállásán, hiszen „időben” jelezték, ha süllyedt a hajó.

Nagyobb vihar közeledtével sok állat viselkedése megváltozik, gondoljunk akár az „alacsonyabban szálló” madarakra, vagy a felbolyduló hangyabolyra. Vannak állatok, amelyek még a földrengést is jelezni tudják, csak nekünk, embereknek legyen „fülünk” felfogni a jelzésüket.

Hagyományosan öt érzéket – látás, hallás, szaglás, ízlelés, tapintás – szoktunk elkülöníteni. Ha tágabb biológiai értelemben vesszük, akkor az állatoknak nemcsak hatodik, hanem hetedik, nyol-

cadik, sőt ki tudja hányadik érzékük is van.

A ráják, cápák például érzékelik az elektromos mező változásait. A vörösbegyek a mágneses mező eltéréseit érzékelik. A baglyok és az elefántok füle az infrahangokra kényes. Az árnyékhalfélék érzékelik a föld alatti hanghullámokat.

Japán tudósok régóta tanulmányozták az állatok viselkedését, hogy annak alapján előre jelezhessék a rengéseket, eddig azonban nem értek el statisztikailag értékelhető eredményt. Az orosz és a kínai kutatók viszont bizakodóak, mert egy-két rengést már sikerült előre jelezniük állatkísérleteik alapján.

HOROG

Ritkák és veszélyeztetettek

Az év halának megválasztásáról

A Magyar Haltani Társaság már néhány éve rendszeresen meghirdeti az év halára vonatkozó szavazást, amelyben az egész világ részt vesz. Mindig három hal kerül fel a szavazólistára. Rendszerint olyan fajok, amelyek vidékünkön ritkák, veszélyeztetettek, kiveszöben vannak, és amelyek emiatt különböző védelmet élveznek.

Az év hala címre a széles kárász, a lápi póc és a szilvaorrú keszeg pályáznak, és december 31-éig lehet leadni a szavazatokat a mellékelt címen. Dr. Harka Ákosnak, a Magyar Haltani Társaság elnökének felkérésére mi is részt veszünk ebben. A korábbi években ugyanis megtörtént, hogy Amerikából, Kanadából és Ausztráliából több szavazat érkezett, mint a környező országokból. Az idén ez aligha lesz így, hiszen a Jó Pajtás kishorgászai is alaposan kivették részüket a szavazásból, és a szavazólistán mint ország feltörtünk a második helyre. Pillanatnyilag csak Magyarország előz meg, majd Románia követ bennünket.

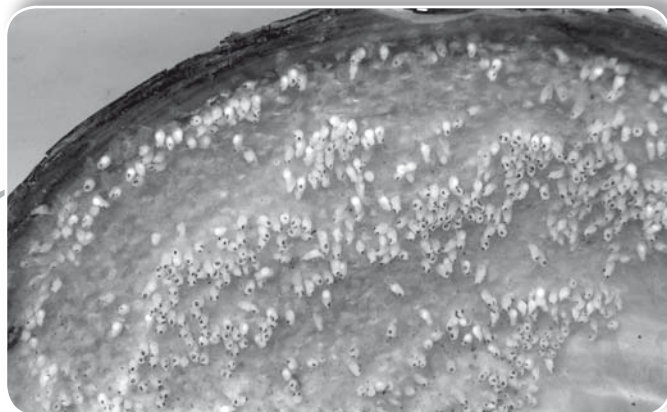
A szavazólistán szereplő halakról nem árt tudni, hogy a mai idők kishorgászai nehezen találkozhatnak velük.

A széles kárász igen ritka vizeinkben. Megfogyatkozásához életterének beszűkülése mellett az is hozzájárult, hogy a tájidegen ezüstkárász szorította ki. A két hal ugyanis nagyon hasonlít, és alapos halismeretre van szükség ahhoz, hogy megkülönböztessük őket. Ehhez a témához alkalomadtán még visszatérünk.

A lápi póc még a széles kárásznál is ritkább. Annyira, hogy még a legkihívóbb horgászok sem sértődnek meg, ha azt mondják nekik, hogy nem találkoztak vele. Akárcsak a széles kárász, a lápi póc is védettséget élvez. A törvény előírja, hogy a zsákmányolás helyén azonnal vissza kell engedni. A szóban forgó fajok visszahonosításával a szakemberek komolyan foglalkoznak. Magyarországi szakemberek megoldották a széles kárász mesterséges szaporítását, és a visszatelepítések nagyban folynak. Valami hasonlóan kialakulóban a lápi póccal kapcsolatban is, azzal a különbséggel, hogy ennek a halritkaságnak a szaporítását más eljárással oldották meg. Fontos megemlíteni, hogy ez a siker a magyarországi Demény Ferenc és a vajdasági Sipos Sándor nevéhez fűződik. Sándorral többben közületek már találkoztak, hiszen haltani előadásokat tartott Magyaránizsán, Zentán...

A szilvaorrú keszeg felkerülését a szavazólistára teljesen más alapon történő ritkasága tette indokolttá. Eredetileg a félsós tengeröblökben élő és onnan folyókba föl-vándorló hal volt, de az idők folyamán állandóan édesvízben maradó állományai is kialakultak. A nálunk élő állományok is ezek közül valók. Áramláskedvelő faj, ezért a folyók sodrott részein tartózkodik, az állóvizeket kerüli. Szokatlanul tűnő nevét az orrán levő szürkés-kék kinövésekről kapta, amely félbevágott szilvára emlékeztet. Keszegező horgászaink zsákmányában a víz lehülésének kezdetekor – tehát ez idő tájt – szokott megjelenni. Meg kell jegyezni, hogy általában nem fognak sokat belőle. A félkilósak már nagyoknak számítanak, de fogtak már bőven egy kiló feletti példányokat is. Törvényeink nem említik külön, zsákmányolását nem korlátozták.

Kispecások, figyelme! Vágjunk bele a szavazásba! Nem kerül semmibe, de sajnos, csak egyszer szabad. A szavazóprogramot ugyanis úgy készítették el, hogy egy számítógépről csak egy szavazatot lehet leadni.

Gébbölcső a kagylóhéjban

A fenti képhez akár oda is biggyeszthetnénk a kérdést, vajon mit mutat. Aztán hagyhatnánk, hogy találgassatok. Csak hogy nem halismereten, nem üres találgatásokon, hanem kutatásokon és bizonyításokon alapszik. Ezért már a címben elárultuk, miről is van szó. A bemutatott kagylóhéj érdekes felfedezésnek számított, hiszen bizonyítást nyert, hogy a törpe növesű jövevényhalaknak, a gébekben, ekkora hely is elegendő a sikeres szaporodáshoz. A gébika különös burokból helyezkedik el, ezért félreismerhetetlen. A képen látható apró fekete pöttyök pedig a leendő halak szemei, ugyanis a halaknál ez fejlődik leglátványosabban. A jelenséget az ikrafejlődés során szemfoltosságnak nevezik a szakemberek. Amikor ez bekövetkezik, tudják, hogy a folyamat jól halad.

Tarka géb

Keressük a 2012. év halát!

Az alábbi címen szavazva te is beleszólhatsz az év halának a megválasztásába

Széles kárász

Lápi póc

Szilvaorrú keszeg

http://haltanitarsasag.uw.hu/azevhala_hu.php

Füvet, földet, vizet, egy kantáros lóért

A mikor a főserg a néppel és az állatokkal átkelt a Vereckei-hágón, Munkács környékén táboroztak le.

Most pihennek és készülődnek a további előrenyomulásra, mert még csak a peremén állnak az új honnak.

A negyedik napon a dombtetőn fehér sátrat vernek, magas póznán a turulos, lófarkos lobogót lengeti a szél. Nagy áldozásra készülnek. Válogatott, hibátlan, fehér lovakat hoznak fel, készen az áldozásra, amit az oltárkömögött táltosok tartanak. Az áldozás után egész nap pihenő, nagy ünneplés, bőséges lakmározás. Vágják az ökröket, juhokat, fogy a kumis, a bóza, a vezéreknél pedig bőven a bor.

Munkács alól Árpád fejedelem Ung vára alá lovagol, és a várfal körül tábor vernek, hogy megadásra szólítsák fel a vár parancsnokát. Laborc parancsnok átadja a várat a magyaroknak.

A magyarok tovább nyomulnak dél felé, a Bodrog és a Tisza irányába, és hamarosan beveszik Ugocsa és Borsava várát. Ennek a verecségnak a híre gyorsan eljut a menekülő útján Zalán bolgár fejedelemhez is. Mindezt Zalán kemény hangú követséget küld Ung várába, Árpád fejedelem felé. A követ a következőket mondja:

– Zalán fejedelem azt üzeni neked, Ung várának vezére, hogy gonosz cselekedeteidet tegyétek jóvá, és a Bodrog folyón semmi esetre át ne merjetez jönni, mert különben Zalán fejedelem, a görögök és a bolgárok seregeinek a támogatásával megtorolja gonosz tetteiteket. A döllyfös követ beszédét Árpád

fejedelem nyugodtan végighallgatja, és barátságosan válaszol:

– ...Az én ősapámé, a nagyhatalmú Attila királyé volt a Duna–Tisza közén elterülő föld, ami most az uratoké. Zalánnak barátsága kedvéért kérek az állataim miatt a magam jussából egy részecskét, a Sajóig elterülő földet. Azonfelül azt kérem a vezéretektől, hogy küldjön nekem a maga jóvoltából két korszót tele a Duna vizével és egy nyalábot Alpár mezejének a fűvéből, hogy megtapasztalhassam, vajon edesebb-e Alpár mezejének a füve a szkíta tájaknak fűvénél, és a Duna vize vajon jobb-e a Don vizénél...

Hamarosan Árpád követeket küldött Zalán udvarába. Nem feledkeznek meg a gazdag ajándékról sem, többek között küldött tizenkét fehér lovat, tizenkét tevé, tizenkét prémet, nyersbort és aranyos köntöst.

Zalán vezér igen megörült a magyar követség láttán, Ond vezértől vette át az ajándékokat, majd mondta:

– Hát ha éppen a fejedelmetek a Duna vizéből kíván két korszóval, vigyetek neki. Aztán szedjetek egy nyalábra való fűvet is, ami itt termett Alpár mezején. Mondjátok meg Árpád fejedelemnek azt is, hogy kegyesen megengedem neki, hogy népével a Sajó folyóig terjedő földet lakhatja.

Árpád fejedelem megörült a könnyű győzelemnek. A harmadik nap elteltével a fejedelem elrendeli a továbbindulást Ung várából. A szomszédos területek meghódítására Tas, Szabolcs és Töhötöm vezéreit küldi, és az egész területet a Sajó folyóig birtokba veszik.

Árpád fejedelem kiküldi Bors vitézt, hogy kétezer lovassal szemlélje meg az ország határait észak felé, egészen a lengyelek földjéig, a Tatra-hegységig. Ahol lehe, építsen ki gyeput, az ellenséges támadások ellen.

Pár napon belül Árpád fejedelem újabb követeket küld Bihar várába Mén Marót vezérhez, de az gógös üzenettel bocsátja vissza a követeket.

A fejedelmi tanács úgy határozott, hogy Mén Marótot meg kell büntetni. Árpád, Tas vezért küldi ellene, hogy Erdőelve (Erdély) is behódoljon. A főserg a Tiszát a Ládi-révnél úsztatja át és kelet felé nyomulna. Sehol semmi ellenállás. A lakosság mindenfelé eljűk megy és meghódol. Tas a sereg élén eljut a Szamos és a Tisza mocsaraiba, a lápkba. Majd Szabolcs seregével délről, Tas vezér pedig északról ér Szatmár vára alá. Rövid ostrom után a várat elfoglalják. Továbbra sem találunk sehol ellenállásra, mert Mén Marót serege menekül előlük.

Árpád fejedelem most újabb követeket küld Zalánhoz:

– Most pedig Et és Böjta magatok mellé vesztek negyven jó lovast, és elindultok Zalán bolgár vezérhez. – Árpád ezután mindent elmagyaráz két vezérének, és kioktatja őket.

Zalán vezér szépen fogadja a magyar követeket. Et ismertette a magyarok kérését, hogy engedné át Árpádnak és népének a Zagyva folyóig terjedő területet, mert a sok ember és állat igen nagy szorultságban él. Zalán először bosszankodik, de azután beleegyezik, hogy Árpád népe a Zagyva folyóig vonulhat előre...

Összeállította: Uri Ferenc történész

NEVEM: Šelemba Aleksandra.
BECENEVEM: Szandi.
SZÜLETÉSI HELY, DÁTUM: Zenta, 1999. október 7.
HAJAM SZÍNE: Barna.
SZEMEM SZÍNE: Barna.
MAGASSÁGOM: 153 cm.
CÍMEM, TELEFONSZÁMOM: 24430 Ada, Branka Radičevića 39, 024/854-821.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 6. b.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Solymosi Éva.
ALSÓS TANÍTÓIM: Berta Rózsa, Apró Zsófia, Gergely Antal, Aranyos Szűgyi Livia.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök – Vastag Nikolett, titkár – Gecső Ármin, pénztáros – Lehoczki Anna.
LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAM: Gálfi Kata.

KEDVENC TANTÁRGYAM: Történelem.
AMI NEHEZEN MEGY: Matematika.
MIT SZERETEK A SULIBAN? A szünetet.
LEGKEDVESEBB TANTERMEM: Történelem.
KEDVENC TANÁRAIM: Solymosi Éva, Mátty Ilona, Pesznyák Erika, Máriás Valéria.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC KÖNYVEIM: Egri csillagok, Hannah Montana.
KEDVENC FILMJEIM: Barátok közt; A nevem Earl; Jim szerint a világ; Irigy Hónaljmirigy; A póráz két végén; Igen, Drágám.
HOBBIM: Táncolás.
KEDVENC SPORTJAIM: Sport Rocky, hiphop, tenisz.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Tankcsapda.
KEDVENC DALAIM: It's my lief, Girlfrind.
KEDVENC ÉNEKESEIM: Lady Gaga, Vastag Csaba.
KEDVENC ÉTELEIM, ITALAIM: Pizza, spagetti, Pepsi, Ice tea.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Húsleves, kávé, tea.
KEDVENC ÁLLATOM: Kutya.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK: Kozmetikus.
NO ÉS A SZERELEM? Nincs.

NEVEM: Rigó Edvárd.
BECENEVEM: Tacskó, Kisrigó.
CÍMEM, TELEFONSZÁMOM: 24430 Ada, Bečejski put 1., 061/68-07-156.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános iskola, 6. c
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Pesznyák Erika.
ALSÓS TANÍTÓIM: Ürményi Erika, Barna Helga.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök – Horvát Aliz, titkár – Bajúsz Árpád, pénztáros – Apró Andrea, Illés Tamás.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar nyelv, matematika, szerb nyelv.
AMI NEHEZEN MEGY: Német.
KEDVENC TANÁRAIM: Pesznyák Erika, Máriás Valéria.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
MIT SZERETEK AZ ISKOLÁBAN? Tornaórát.
KEDVENC SZÁMÍTÓGÉPES JÁTÉKOM: The Witcher, Counter –Strike 1.6
KEDVENC KÖNYVEM: A lábfülesek bolygója.

KEDVENC FILMJEIM: Menekülj! Fűrész 1., 2., 3.
HOBBIM: Íjászkodás, számítógépezés.
KEDVENC SPORTOM: Tenisz.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Barbárfivérek.
KEDVENC ÉTELEIM, ITALAIM: Pizza, hamburger, tortilla, Pepsi, Twist.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Tea, kávé, puding, túró.
KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, macska.
NO ÉS A SZERELEM? Nincs.

NEVEM: Rigó Kitti.
CÍMEM, TELEFONSZÁMOM: 24430 Ada, Becsei út 35., 063/12-67-319.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános iskola, 6. c.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Pesznyák Erika.
ALSÓS TANÍTÓIM: Ürményi Erika, Barna Helga.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök – Horvát Aliz, titkár – Bajúsz Árpád, pénztáros – Apró Andrea, Illés Tamás.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, rajz, torna.
AMI NEHEZEN MEGY: Matematika.
KEDVENC TANÁRAIM: Pesznyák Erika, Máriás Valéria.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC KÖNYVEM: Mark Twain: Tom Sawyer.
KEDVENC FILMJEIM: Rossz tanár, Harry Potter.
MIT SZERETEK AZ ISKOLÁBAN: A barátokat.
KEDVENC SZÁMÍTÓGÉPES JÁTÉKOM: Sims 2.
KEDVENC SPORTJAIM: Kézilabda, úszás, tenisz, pingpong.
KEDVENC ÉNEKESEIM: Rihanna, Britney Spears, Beyonce, Alexandra Stan, David Guetta.
KEDVENC ÉTELEM, ITALAIM: Pizza, Fanta, Pepsi, gyümölcslevek.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Tea, húsleves, puding, kávé.
KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, cica.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Felnőtt.
NO ÉS A SZERELEM? Nincs.

NEVEM: Skita Sámuel.
BECENEVEM: Samu.
SZÜLETÉSI HELY, DÁTUM: Zenta, 1999. március 30.
HAJAM SZÍNE: Sötétbarna.
SZEMEM SZÍNE: Barna.
MAGASSÁGOM: 146 cm.
CÍMEM: 24430 Ada, Đuro Đaković utca.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 6. b.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Solymosi Éva.
ALSÓS TANÍTÓIM: Berta Rózsa, Szűgyi Livia, Szabó Zsófia.
AZ OSZTÁLY VEZETŐSÉGE: Elnök – Vastag Nikolett, titkár – Gecső Ármin, pénztáros – Lehoczki Anna.
LEGKEDVESEBB OSZTÁLYTÁRSAIM: Hagymás Dávid, Gecső Ármin.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Matek, magyar, rajz, torna, fizika, műszaki.
AMI NEHEZEN MEGY: Szerb, német, angol.
LEGKEDVESEBB TANTERMEM: Magyar.
KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Ambrus Éva, Matity Ilona.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC KÖNYVEM: Huckleberry Finn kalandjai.
HOBBIM: Horgászat, teniszezés.
KEDVENC SPORTOM: Foci.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Edda, Republic.
KEDVENC DALOM: A kör.
KEDVENC FILMJEIM: 6 utas, Fűrész IV., Hihetetlen 30, Family Guy, Firka Villa, Simpson család.
KEDVENC HANGSZEREM: Dob.
KEDVENC ÉTELEIM, ITALAIM: Pizza, szendvics, pleszkavica, sajtos tészta, gyros, Coca-Cola.
AMIT EL TUDOK ELKÉSZÍTENI: Minden levest, kávé, rántottát, tükörtojást.
KEDVENC ÁLLATAIM: Tigris, puma, kigyó, macska, kutya.
MI LESZEK, HA NAGY LESZEK? Programozó.
NO ÉS A SZERELEM? Van, de nem mondom el.

RÜGYFAKADÁS

A természet

Sétáltál-e csendes réten,
Hol a narancssárga nap kel,
S a fák ragyogó napsütésben,
A rét végéről bukkannak fel?

Nézted-e a fák mozgását,
Hogy lebegnek a levelek a fákon,
S a leveleknek, áradó sugárzását,
Amint lágyan hullámoznak az ágon?

S ültél-e már puha avarban,
Merőn bámulva vissza a múltba,
Mely csak fájdalmat okoz?

Sírtál-e már úgy, hogy a hangod elalél,
Hullott-e már könnyed úgy, mint a falevél,
És csak a természetet ölelhetted magadhoz.

Oláh Barbara, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Őszi séta

Egy őszi napon megbeszéltük a barátnőmmel, hogy sétálni megyünk.

A központban találkoztunk, majd onnan a Zöldfás utca felé folytattuk utunkat. Barátnőm a kiskutyáját is magával hozta, aki egyenesen a recsegő avarba ugrott, és hemperegni kezdett. Ekkor megpillantottam a gesztenyelevelek között néhány gesztenyeszemet, melyek a felhők közül előbúvó napsugarak fényében gyönyörűen csillogtak. A tüskés burkok kettéhasadva heverték a termések körül. Beköszöntött az ősz. Nemcsak a természet öltött új ruhát, hanem az üzletek kirakatai is, melyek díszítőkökkel, száraz falevelekkel, makkal, dióval, gesztenyével vannak díszítve. A divatbabákat bordó, barna és narancssárga színű ruhákba öltöztették, hisz ezek az ősz árnyalatai. Néha kicsit szomorúnak tűnik ez az évszak, mert az elmúlást idézi. A vénasszonyok nyara – ahogy mondani szokták – nem mindig napsütéses. Gyakran szürkíti napjainkat az esős, szeles, ködös idő. Sétánkat is megzavarta a kiszámíthatatlan időjárás. Szerencsére magunkkal vittük tarka esernyőnket, így tovább folytathattuk a sétát.

Valójában minden évszaknak megvan a maga szépsége. A természetben eltöltött idő kitűnő szórakozás és egyben felfedező út is.

Kovács Franciska, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A mi utcánk

Én az Október 8-a utcában lakom.

Egyik nap megbeszéltük egy barátommal, hogy hittan után eljön hozzánk. Amikor elértünk ahhoz a sarokhoz, ahol általában el szoktunk válni, most befordultunk.

– Látod azt a fát? – kérdeztem.

– Igen – felelt a barátom.

– Arról felismerheted, hogy merre kell folytatnod az utat. Egyszer kifúrták az egyik oldalát, erről megjegyezheted, hogy a másik irányba kell menni – mondtam.

– Az a ház pedig már legalább 150 éves.

– Hűha! – csodálkozott.

– Vigyázz! – kiáltottam, mivel épp egy nagy bukkanóhoz értünk, és majdnem elesett.

– Huh, kösz! – hálálkodott.

– Á, ez nálam megszokott dolog volt egy pár évig

– És az a tábla ott, miért van meggömbülve? – kérdezte.

– Hát, mert egyszer nekiment egy autó.

Így mentünk egy elég látványos helyig. Ez egy ház, ahol legalább hat macskát láttunk.

Vannak itt még fakerítések is, amiken beleskelődtünk.

– De jó ez az utca! – mondta a haverom.

– Igen, nekem is tetszik. De van ennél egy még jobb dolog – egészítettem ki magam.

– És mi az? – érdeklődött.

– Az, hogy az enyém – válaszoltam büszkén.

Ezekért a dolgokért és még sok másért szeretem nagyon az utcámat.

Bajusz Árpád, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ősz a tóparton

Városom általában zöld lombosított fákban gazdag, s ezek ősszel tarka színekben pompáznak.

Egyik napon elhatároztam, hogy elmegyek a barátnőmmel sétálni. Megbeszéltük, hogy a tóparton találkozunk. Így is történt. Mikor odaértünk, melegség töltötte el szívünket a természet csodás színeitől. Séta közben sok gyönyörű és érdekes dolgot láttunk. A levelek hullását, a költöző madarakat, amelyek délre repülnek, és néhány pityang fehér bóbítáját, amiket egy kívánság kíséretében el is fújunk. Hazaérkezésemkor már naplemente volt. Mielőtt beléptem a kapun, búcsúzóul végignéztem a vörös, napsütötte tájon és a pompás őszi színeken. Mire észbekaptam, máris az udvarban találtam magam.

Benn a lakásban elmeséltem a szüleimnek meg a kishúgomnak élményeimet, és elmondtam véleményemet az ősziről.

Hajbók Daniella, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

A szobám

Aki csak belép a szobámba, felkapja a fejét, mert nagyon élénk és színes. A múltkor Ákosnak volt is egy jópofa megjegyzése: „Most én képzelődöm, vagy itt tényleg minden piros és narancssárga?”

A fal alja egész erős narancssárga, a felső része pedig egy kicsit halványabb. Egy bordúrcsíkkal van elválasztva a két szín egymástól, ami mintás és egy kicsit szolidabb színű. A szőnyeg a legsötétebb árnyalatú narancs. A függöny szintén sárga és függőlegesen csíkos. Ahogy beszűrődik rajta keresztül a fény, imitt-amott megcsillan egy picit. Az íróasztalszékem és az ágytakaróm piros. Az ajtóval szemben faltól falig szekrény áll, és ott található az íróasztalom is. Az ágyam a szekrényel szemben fekszik. Balról van egy kényelmes, nagy fotel, amely mellett egy állólámpa ontja a fényt. Jobbról pedig egy könyvespolc ágaskodik. Van egy hatalmas plüssstigrisem, melyet nagyon szeretek. Ha nézem a tévét, mindig rajta fekszem. A szekrényben, a polcon fő helyen állnak a hógömbjeim. Nagyon szeretem őket. Kilenc darab van belőlük, különböző országokból származnak.

Nagyon jól érzem magamat a szobámban. Szerintem rendkívül otthonos és hangulatos. Örülök, hogy itt lakhatok.

Vajagíć Viola, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

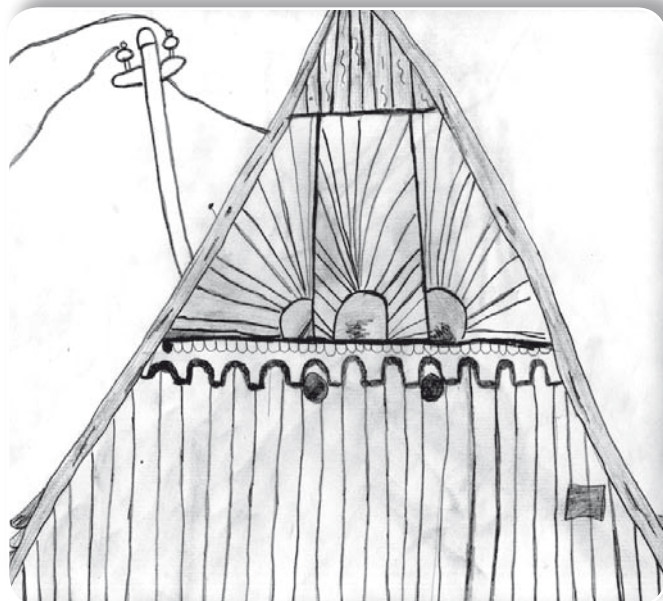
Legkedvesebb állatom

Kedvenc háziállatom a hörcsögöm. Neve Gülüke.

A család azért nevezte így el, mert a testéhez képest nagyok a szemei. Pici, fekete-fehér, selymes szőrű állatka. A hasát nagyon szereti. Ha étel közelébe kerül, teletömi a pofazacsokóját. Nagyon szeret szaladgálni a házban, az akváriumában meg csak alszik.

Sokat lehet vele játszani, mindig megnevettet bennünket.

Farkas Richárd, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Csabai Orsolya zentai tanuló rajza

Beszél a város (Monológ)

Reggel van. Iskolába indulok, és közben megfigyelem, miről beszél a város. Rengeteg ember mellett megyünk el nap mint nap, megfigyelem, hogy nagyon különböznek egymástól.

Ahogy kilépek a kapun a posta épületét (Telekom Srbija) pillantom meg. Bent jólöltözött emberek dolgoznak számítógépen, hűtött irodákban. Persze ez is munka, de gondoljunk arra a munkanélküli fiatalasszonyra is, aki kénytelen kikapcsolatni a vezetékes telefonját, mert nincs rávaló. Vajon telik neki enni-valóra?

Továbbmegyek, nehogy elkéssék az iskolából. Ahogy az utca végére érek, a posta épületét felújító embereket figyelem. Nem mindegyik dolgozik, egyesek lábat lógatva néz a járókelőket.

– Én is szeretnék ilyen autót! – szól egy pihenő kőműves.

– Ha dolgoznál, akkor meg is vehetné magadnak! – szól egy másik felhaborodva.

– Minek dolgozzak? A fizetést úgyis megkapom, hiszen a főnök nem tudja, hogy nem dolgozom.

A párbeszéd hallatán egy fiatalember vágyakozva néz fel a többi kőművesre. Gondolom, hogy munkanélküli, és mindent megtenne azért, hogy állást kapjon. Vajon a pihenő mester tisztában van avval, hogy elveszítheti az állását.

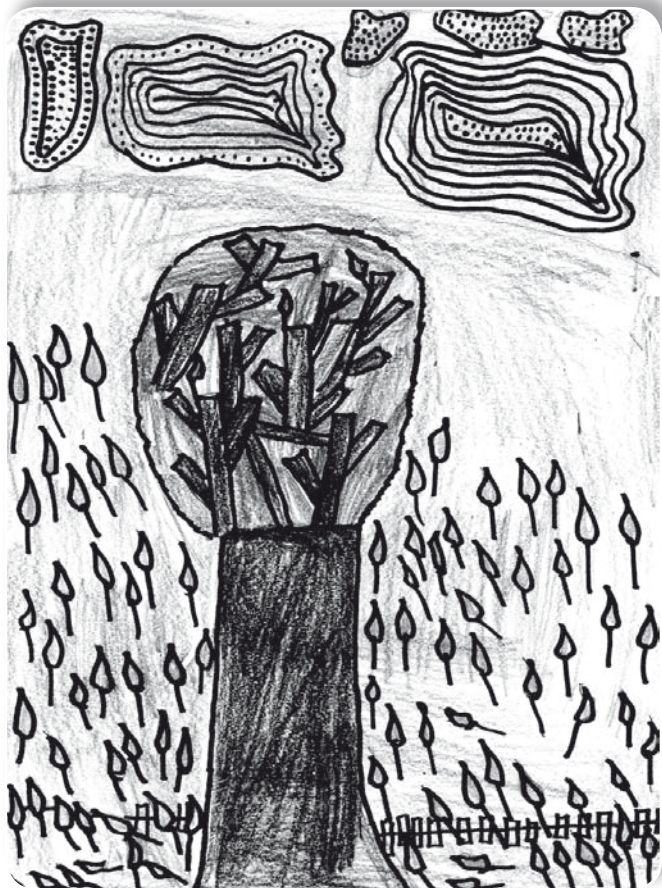
Ahogy tovább sétálok, egy néni pillant meg, éppen az átkelőn kocog át, a lámpa közben pirosra vált, de senki sem segít a néninek. A hölgy még mindig az átkelő felénél totyog, közben fiatalok suhannak el mellette, és autók dudálnak összevissza. Vajon a fiatalok gondolnak-e arra, hogy egyszer ők is idősek lesznek?

Az iskolába érve látom, hogy egy gyerek épp most dobja ki az uzsonnáját, mert raktak bele salátát, és ő azt nem szereti. Az osztálytársának pedig még percre sem telik. Elhiszem, hogy a gazdag gyerekek nem tudják, mi is az a szegénység, de csak egy kicsit kell odafigyelni egymásra, és meglátjuk, kinek kell segíteni. Vajon mi, átlagos emberek tudjuk-e, mi az az igazi szegénység?

A feltett kérdésekre a választ nem tudom megadni...

Mialatt gondolkodtam becsengettek. A város arról beszél, hogy senki sem törődik másokkal, mindenki éli a saját kis életét.

Pintér Edina, 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Sziveri Dániel szabadkai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Az én iskolám

*Az én iskolám neve Hunyadi János,
Ismeri ezt a sulit az egész város.
Hatalmas épület, fehér színű,
Nekem már a látványa is gyönyörű.*

*Hunyadi János szobra ott áll az udvaron,
Látjuk, ha kinézünk az ablakon.
Hatalmas fák őrzik az álmát,
Meghallgatja minden gyerek vágyát.*

*Szökőkútja körül néha szaladgálunk,
A fák alatt a padokon spekulálunk.
A tantermekben tanulunk sokat,
Így sajátítjuk el a tudományokat.*

*Van egy régi épülete, a malomiskola,
Falán ott virít egy napocska,
Több mint kétszáz éves,
Számomra ez is nagyon kedves.*

*Soha nem felejttem el ezt az iskolát,
A tudásnak e fellegvárát.
Itt tanultam meg írni és olvasni,
Játszani, szórakozni és barátkozni.*

*Remélem, híre messze száll a világban,
Megjelenik majd minden újságban.
Hunyadi az én iskolám,
Itt még sok szép élmény vár reám.*

**Ludmány Viktor, 7. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Csöngetésre várva

Kedden reggel már idegesen keltem fel. Tudtam, hogy biztosan felelni fogok biológiából, pedig nem nagyon tanultam.

Amikor megérkeztem az iskolába, a kapuban már vártak a barátnőim. Kérdezgetni kezdték, hogy tanultam-e a bioszt. Ettől csak még idegesebb lettem. Első óránk kémia volt. Annyira lekötötte a figyelmemet a közelgő biológiaóra, hogy oda sem tudtam figyelni arra, ami körülöttem zajlott. Rémllett, mintha felszólított volna a kémiantanár, de csak ültem szó nélkül. Szerencsére hamarosan csöngettek. Második óránk matematika volt, s nekem még negyvenöt percen át izgulnom kellett. Önállóan gyakoroltuk a mértani feladványokat. Én természetesen minduntalan lemaradtam, mert csak a biológia járt a fejemben. A következő szünetben már kivert a verejték. Nagyszünet volt, ezért kimentünk az udvarra. Beszélgettünk volna, de hozzám hiába szóltak, csak a testem volt jelen, az eszem egészen máshol járt. Csöngetéskor bementünk, s én azonnal leültem a helyemre. Jött is gyorsan a biológiatanár. A felelők egy kis időt nyertek, míg a tanár beírta az órát. Hárman-négyen voltak előttem a névsorban. Elkezdődött a felelés. Mindegyik felelet elhúzódott, így nem tudtam, hány perc lehet még az óra végéig. Hiába kérdeztem a környezetemben ülőket, senkinél sem volt óra. Míg a többieket vallatták, átolvasgattam az anyagot. Mondhatom, nem ért semmit. Semmi sem maradt meg a fejemben. Egyre csak vártam, hogy végre kicsengessenek, de nem akart megszólalni a csengő.

Ekkor rám került a sor. Lassan becsuktam a füzetemet, és felkeltem. A szívem majd kiugrott a helyéről. A tanár feltefte az első kérdést. Hirtelen azt sem tudtam, miről beszél. Ahogy azonban befetjejezte a mondatot, megszólalt a várva várt csengő. Ekkor csak ennyit mondtam:

– Majd a jövő órán folytatjuk. Jó!

Hatalmas kő esett le a szívemről, a torkom elszorult, csak bölintani tudtam. Ezután már minden simán ment. Németből azonban még egy ötöt is kaptam. Megfogadtam, hogy a legközelebbi alkalomra hibátlanul megtanulom a biológiát, mert ilyen szerencsém csak egyszer lehet.

Juhász Krisztina, 7. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

RÜGYFAKADÁS

Osztályom

Vége lett a negyediknek,
s jött az ötödik osztály.
Együtt vagyunk 21-en,
s ez így kerek igazán.

– Gyerünk fiúk, lányok, tanulni,
így fogunk mindent megtudni!
Vigyázzunk az ékezetre,
számokra és kiejtésekre!

Kedveljük a sok új tantárgyat,
de főleg a lyukasórákat.
Hosszú az út, hogy felnötté váljunk,
ezért sokáig kell még együtt maradunk.

Pletikoszity Tamás, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A legszebb nyári élményem

Már beköszöntött az ősz, hidegebb az idő, bent ülök a meleg szobában, és szívesen gondolok vissza az elmúlt időre, a szép meleg nyárra, amikor is a tengerparton sétáltam a szüleimmel és a testvéremmel.

Augusztusban valójában nem is volt tervben, hogy nyaralni megyünk. Apa meglepett bennünket ezzel az utazással. Az útirány a Crna Gora-i tengerpart volt. Busszal mentünk, és az utazás egy kicsit hosszúra sikerült. Amikor reggel felébredtünk a buszban, és kinéztünk az ablakon, a tengerpartot pillantottuk meg. Magas hegyek és dombok vették körül. Több helyre utaztak az emberek. Hát végre megérkeztünk Budvába. Kiléptünk a buszból, kipakoltuk az utazótáskákat, és szálláshelyet kerestünk. Több ember várta a turistákat. Megszóltott bennünket egy asszony, és elvezetett az ő házába, ahol elhelyezkedtünk. Kíváncsiak voltunk a tengerpartra, ezért felhúztuk a fürdőruhát, és lementünk a strandra. A part nem volt messze, hamar odaértünk. Sok volt a turista. A víz vakítóan csillogott, a nap hevesen sütött. Lepakoltunk, és irány a sós víz!

Fürdöttünk, lubickoltunk a vízben, labdával játszottunk. Amikor kedvünk volt, homokvárat építettünk. Apa sokszor fagyival és palacsintával lepett meg bennünket. Esténként sétálni mentünk, megtekintettük a várat, sok fényképet készítettünk. A sétányon zene szólt, és vidámpark várta az érdeklődőket. Egy kismajommal fényképezkedni is lehetett. Este fáradtan tértünk a szálláshelyünkre. A tíz nap gyorsan elmúlt, jó lett volna maradni. De indulni kellett haza.

Most jó visszagondolni a meleg napokra. Remélem, máskor is lesz alkalomunk együtt tölteni egy ilyen szép nyaralást.

Firsing Karolina, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Első napok az iskolában

Nagyon gyorsan elszálltak az évek. Milyen sokat neveltünk a múltban, pedig nyolc évvel ezelőtt, szeptember elsején még nem is sejtettük, hogy mi mindent tartogat számunkra az élet.

Nagyon vártam az első napot, hogy elinduljunk az iskolába. Izgatottak voltunk. Ijesztőnek tűntek a nagy termek, a gyerekek, az iskolapadok és a könyvek sokasága. A tanító néni kedvesen fogadta a kis csapatot. Mi mint riadt özikék, úgy vártuk, mi történik ezután. Ő mesélni kezdett. Egy vonatról mesélt – a tudás vonatáról –, melyre most felszállunk, hogy elutazzunk a betűk, a számok és más érdekes tudományok birodalmába. Figyelmesen hallgattuk, míg szüleink a könnyeikkel küszködve gondolták: „Lám, elsős lett az én kicsim is!” A tanító néni arra tanított minket, hogy minden nehézség legyőzhető, csak akarni kell.

Az idő múlt, s mi állomásról állomásra haladtunk azon a bizonyos vonaton. Végül elérkeztünk a rég várt nyolcadik osztályhoz! Úgy érzem, van bennünk öröm, hisz eljutottunk idáig, de van bennünk félelem is, mert döntenünk kell, hogy merre tovább, és ez nehéz.

Az elmúlt évek alatt kapott sok-sok jót magunkkal visszük, és soha nem feledkezünk meg azokról, akik felkészítettek bennünket a további küzdelemre.

Bálint Viktória, 8. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Kedves Pajtások!

Az ősz hangulata, színei versben, leíró fogalmazásban jutnak igazán kifejezésre. Ezt tükrözi a mai válogatás is a Rügyfakadásban.

Lehet a leírás egyszerű leltára a látottaknak (**Ősz a tóparton; Őszi séta; A szobám**), de elbeszélő és párbeszédes elemekkel is élénkíthetitek (**A mi utcánk**). Tárgyleírásában **Gyetvai Nikolett** megszemélyesítéssel fejezi ki a tárgy iránti felelősségérzetét, ragaszkodását. Érdekes **Pintér Edina** monológja, amelyben a város lakóiról mond véleményt, eközben társadalmi problémára hívja fel a figyelmet. **Ludmány Viktort** és **Vajagíc Violát** olyan érzelmi kötelek fűzik az iskolához, a szülővároshoz, hogy ezt már csak versben tudták elmondani. És akit rabul ejtett a természet szépsége, az **Oláh Borbála**. Ő Tóth Árpád Őszi kérdés című költeményének hatására írta meg a maga szonettjét.

A múlt héten ismét az **adaik** és **csantavérik** gondoltak a Rügyfakadásra. Küldeményeiket köszönettel nyugtázom:

Ada: Holló Viktor, Móricz Tímea, Szécsényi Kata (2 írás) és Zetkó Gergő (2 írás); rajzot küldött: Gordán Carmen–Horvát Aliz, Patyi Tímea, Rind Roland–Raffai Balázs és Szécsényi Kata;

Csantavér: Ander Patrícia, Borbély Jácint, Farkas Rebeka, Gregus Áron, Gregus Emma, Januska Szuzanna, Ludmány Viktor, Mészáros Adrián, Nagy Torma Enikő (2 írás), Német Alen, Pejnovác Máté, Pletikoszity Gábor, Pletikoszity Tamás, Szabó Alexandar és Szeles Enikő.

Türelmesen várom a további írásokat nemcsak Adáról és Csantavérről.

Tomán Mária

Szülőföldem

E városban születtem én,
melynek neve Ada.
Utcáit járva felragyog szívemben
a biztonság fényugara.

Központjába betérve,
ismerős arcok, melegség.
Itt nőttem fel,
s itthagyni sem szeretném.

Szeretem e várost,
mint Ada gyermeke.
Tisza partján a tábort,
sátorokkal tele.

Le-leballagok,
öreg folyónk partjára,
elmerengék azon,
hol leszek én nemsokára.

Elmegyek-e innen,
vagy maradok?
Tetteimmel e helyen
talán nyomot hagyok?

Még semmi sem biztos,
de egyet tudok:
emlékeimben Ada fénye,
mindörökké ragyog.

Vajagíc Viola, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Íróasztal vagyok

Én egy négyéves, világosbarna színű íróasztal vagyok.

Két fiókom van, amibe a gazdám az tankönyveit és eszközeit pakolja. Néha már majd leszakad az egyik fiókom, mert úgy tele van gyömöszölve, de erről sohasem szeretek beszélni, félek, nehogy megsértsem a gazdit, mert nagyon szeretem őt. Mindig mellettem alszik az ágyon, és sohasem fádom, mert ott vagyok a radiátornál. Nem szeretem, ha a fiókom tele van rossz ellenőrzőkkel, mert akkor felfordul a gyomrom. Azt hiszem, még nem említettem valamit: van egy barátom, ő is mindig velem alszik, nagyon szeretjük egymást, vele mindennap együtt vagyunk. Igaz, ő kisfiú, én pedig kislány vagyok. A barátom mindig megvéd éjszaka a szellemektől, pókoktól. Én nagyon szeretem ezt a családot, és remélem, ezt ők is így gondolják rólam.

Gyetvai Nikolett, 5. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

**A legendás
elődnek, Arnold**

**Schwarzeneggernek az
utódja, Jason Momoa
jól forgatja a kardot,
jól bunyózik, és még
boszorkánnyal is megküzd
– A szilaj akciómozit (3D)
Marcus Nispel rendezte,
és már megtette az
előkészületeket a sztori
második epizódjára...**

• Mit illik tudnunk rólad, Jason?

– A dolog úgy áll, hogy évről évre felerősödik a kritikusok siránkozásának hangja, amiért mára kihaltak az ikonikus akciósztárok. Hol van már Bruce Willis, Sylvester Stallone, a második vonalból Jean-Claude Van Damme, Steven Seagal... Nos, most azt gondolják, hogy én pótolhatom az elődöket.

• Mely filmekben, sorozatokban szerepeltél eddig?

– Tíz évvel ezelőtt feltűntem a Baywatch-szériában. Kis piros fecskében futkároztam a homokban... A Csillagkapu: Atlantisból talán már inkább emlékeztek rám, itt katonaszerepben láthattál. A Trónok harcában én voltam Khal Drago. Ebben a filmben fiktív nyelven beszéltem, ami jobban hasonlított hörgésre, mint bármi másra. Még a maori nép táncát is betanultam... Ezt is előadtam a válogatáson. Meg is kaptam azonnal Conan szerepét.

• Nagy sztár volt az elődöd.

– Igen... Schwarzeneggernek a Conan indította be a karrierjét, és gyors egymásutánban – mára már – kultikusnak számító akciófilmekben játszhatta el a marcona harcost (Terminator, Kommandó, Ragadozó). De én sohasem leszek Arnold, mint ahogy ő sem lehet én, szóval nem hiszem, hogy párhuzamot kellene vonni kettőnk között. Majdnem harminc év telt el az eredeti Conan-film óta, egy teljesen új generáció nőtt fel, akiknek szeretnék újra elmesélni a történetet. Noha Arnold remek volt anno Conanként, úgy érzem, hogy teljesen más képviselünk és más tudok nyújtani ebben a szerepben, mint ő. Ha nem lenne így, nem is vállaltam volna.

• Mivel kezdődik a film?

– A kis Conan kénytelen végignézni a szülei és a faluja kiirtását. Ezt nem tudja elfelejteni, s amikor eljön az idő, kardot ragad, hogy bosszút álljon... Conan, a kimmériai harcos – ezt tudod – huszonhét évvel ezelőtt fordított hátat Jehnna királynőnek és a trónnak, hogy megkeresse sa-

MENŐ FEJEK

Conan, a barbár

ját királyságát. Mi azonban nem az eredeti Conant folytatjuk – nehéz lenne Arnold nélkül –, ez egy új mese. A mostani film kiindulásul nem a már meglevő Schwarzi-mozikat használja, hanem az eredeti írásokat, és a neves illusztrátor, Frank Frazetta emblematisz vizuális koncepcióját. A filmben visszatértünk a mitologikus Conanhez: Robett F. Howard eredeti történeteit vettük alapul, igyekeztünk minél hűbbek maradni az író eredeti elképzeléseihez.

• Mire figyeltetek forgatás közben?

– Ha Conan, akkor kardvívás és harci jelek. A stáb pontosan tisztában volt azzal, mennyire fontosak a jól koreografált csaták. Igyekeztünk egy kicsit feltuningolni a régi film vívójeleneteit, emeltük a támadók számát, kicsit modernebbé és energikusabbá tettük őket. Mágikus világot akart a rendező teremteni.

• Hol forgattátok a filmet?

– Bulgáriában... Ott úgy éreztük magunkat, mintha Conan világában járnánk: a környezet egyszerre volt kemény, nyers és lélegzetelállítóan szép. Nem is kellett építeni digitális díszleteket, ott volt az orrunk előtt egy hatalmas barlang vagy egy történelem előtti erdő.

• Sokat dolgoztál a szerepen?

– Hű, rengeteget. A forgatás előtt másfél hónapig napi hat órát dolgoztam a „87-eleven” fedőnevű, Los Angeles-i illetőségű trénersapattal. Ezért átvállalhattam a kaszkadőr szerepét is. Conan a kardján keresztül beszél. Máshogy nem is tud, mert nem a szavak embere. De fegyelmezett harcos. Sajátos értékrendje van, amelyhez szigorúan tartja magát, de emellett iszik és eszik. Nem szuperhős, sokkal inkább afféle antihős, akit azért nagyon lehet szeretni...

B. Z.

A rendőr sapkája

A rendőr egy bűnözőt kísér át a bíróságra. Hirtelen nagy szél támad, és elviszi a rendőr sapkáját. A gyanúsított ravaszán azt mondja:

– Őrmester úr! Megengedi, hogy a sapkája után fussak?

– Persze, hogy megszökjél, te kis ravasz? – mondja a rendőr. – Te csak maradj itt, majd én futok a sapkám után!

Két jó barát

Két jó barát megy az utcán. Megkérdi az egyik:

– Ha volna két szuper Mercedeszed, full extrával, két teljesen egyforma, az egyiket nekem adnád?

– Tudod harminc éve ismerjük egymást, jó barátok vagyunk, persze hogy odaadnám!

Mennek tovább, kis idő múlva újra jön a kérdés:

– Komám, ha volna két szuper jachtod, teljesen egyformák, minden kényelemmel, luxusallatva, nekem adnád az egyiket?

– Tudod, régen ismerjük már egymást, a gyerekeim keresztapja vagy, hogyan adnám!

Mennek tovább, hamarosan újabb kérdés:

– Barátom, ha volna két tévéd...

– Állj, te tudod, hogy két tévém van!

Az utolsó szó

– Én ha az anyóssommal veszekszem, mindig enyém az utolsó szó.

– És mit mondasz neki?

– Igen, mama.

Macskanő

– Hogy hívják a Macskanő lányát?

– ???

– Cicababa.

Legrövidebb

Az indiánok elfognak négy cowboyt.

Így szól a törzsfőnök:

– Akinek a legrövidebb a neve, az szabad, a többiek meghalnak. Mutatkozzatok be szépen!

– John – mondja az első.

– Joe – mondja a második.

– X – mondja a harmadik.

– Félix – mondja a negyedik.

Nagybőgő

Lacikát először viszik komolyzenei hangversenyre. A gyerek meglehetősen unja az egészet, fészkelődik, majd megkérdezi:

– Anyu, az mi annak a bácsinak a kezében?

– Az a nagybőgő.

– És ha sikerül végre kettévágnia, akkor hazamehetünk?

Tűzoltóság

– Halló, tűzoltóság? Kérem, jöjjenek gyorsan, ég a házam!

– És hogy jutunk el önhöz?

– Miért? Már nincs meg az a szép piros autójuk?

Gyorsvonat

Vidéki állomáson kérdi egy ember a vasutástól:

– Mondja, mikor jön erre a következő vonat Budapest felé?

– A gyorsvonat öt perc múlva érkezik, a személyvonat pedig másfél óra múlva. Én mégis azt tanácsolnám, hogy a személlyel menjen.

– Miért? Az lassabb is, később is jön.

– Igen, de a gyorsvonat nem áll meg nálunk.

Bulldog a háztetőn

Két kutya beszélget a háztetőn:

– Hogyan jussunk le innen? – kérdi a tacs-kó.

– Szerintem ugorjunk le! – mondja a bulldog.

– Persze, hogy nekem is így belapuljon az orrom, mint neked?

Nepál

– Hogyan döntötték el a nepáliak, hogy mi legyen az országuk neve?

– ???

– Megbeszélték, hogy bármi lehet, csak ne Pál legyen.

Fiatal orvos

A fiatal orvos tanácstalanul nézi a beteg leleteit, majd megszólal:

– Jó lenne, ha ezentúl kevesebb alkoholt fogyasztana.

– Antialkoholista vagyok, nem iszom egy kortyot sem.

– És hogy áll a dohányzással?

– Életemben nem dohányoztam.

– Önnek a zsíros koszt is árt. Ne egyen túl sok zsíros húst!

– Semmilyen húst nem eszem. Vegetáriánus vagyok.

– Azt a nemjóját! Valamit azért csak szeret?

– Igen. A cseresznyekompótot.

– Jó, akkor attól tiltom el.

Feldobják sárga

– Mi az: feldobják sárga, leesik szétrúg?

– ???

– Kínai karatés, aki nem szereti, ha dobálják.

– Van még valakinek valami panasza?

– ...és akkor még azt mondják, hogy új szemüvegre van szükségem!

Templomfelújítás

A falusi lelkész így kezdi az istentiszteletet:
– Kedves híveim! Van egy jó és egy rossz hírem!

A jó hír az, hogy van elég pénzünk arra, hogy felújítsuk a templomunkat!

A rossz hír az, hogy ez a pénz egyelőre még a ti zsebetekben van.

Mélyhűtő helyett

– Miért teszi az informatikus a megmaradt kaját a mélyhűtő helyett a számítógép alá?

– ???

– Mert a Windows alatt minden lefagy.

Magasan volt a nyereg

Két rendőr biciklizik. Az egyik leszáll, és leengedi a hátsó kereket.

– Miért engedted le? – kérdezi a társa.

– Túl magasan volt a nyereg.

– A másik erre szó nélkül leszereli a saját nyergét meg a kormányát. A kormányt a nyereg helyére teszi, a nyeret pedig a kormány helyére.

– Ezt miért csináltad? – kérdezi a másik.

– Egy ilyen hülyével én nem bicajozok tovább, inkább megfordulok és hazamegyek.

Gyümölcszedés

– Ki tudja nekem megmondani, hogy mi-
kor jó a fáról leszedni a gyümölcsöt? – kér-
di a tanító néni. A kis Gazsi jelentkezik:

– Amikor nincs otthon a szomszéd!

Televízió

– Pistike, az utóbbi időben egyre jobb és
jobb osztályzatokat kapsz. Valld be, ki segít?

– A televízió. Elromlott.

Reklámtábla

A szőke nő megáll egy kirakat előtt, és ol-
vasni kezdi a kifüggesztett reklámtáblát:

„AMIT NEM LÁT A KIRAKATBAN, MEGTA-
LÁLJA A BOLTBAN!”

Erre bemegy és azt kérdezi:

– Tessék mondani, itt van az anyukám?

– Miért lenne itt?

– Mert a kirakatban nem látom...

Bevetés előtt

A rendőrök a bevetés előtt időt egyeztet-
nek.

– Na, emberek, a pontos idő 11.48. Akiknek
digitális órájuk van, azoknak: vonal, vonal, kis-
szék, hóember.

Modern Művészetek Múzeuma

Két kisgyerek betéved a Modern Művésze-
tek Múzeumába. A nagyobbik megragadja a
kisebbik karját:

– Gyere, gyorsan szaladjunk el, mert még
a végén ránkfognak, hogy mi festettünk össze
itt mindent!

Söprés a reptéren

– Mit söpörnek a repülőtéren?

– ???

– Airport!

Elaludt a lámpa

Kérdezi a skót a szomszédját:

– Mi volt nálatok az éjszaka, láttam, hogy
percenként elaludt a lámpa, majd utána rö-
gön újra világított?

– Olvastam, és rájöttem, hogy lapozni ső-
tétben is tudok.

Vékony fal

– Nem lesz vékony ez a fal? – kérdi a leendő
tulajdonos az építészvezetőtől.

– Nem uram, erre még tapéta is jön.

Egzotikus hely

Esküvő után:

– Tudod, drágám, én olyan helyre szeret-
nék menni, ahol még sosem voltam.

– Igen? Akkor irány a konyha!

Eltéríteni

A rendőr megkérdezi a kollégáját:

– Te Sanyi, hogy lehet ezeket a böhöm nagy
repülőgépeket csak úgy eltéríteni?

– Te hülye, hát nem itt lent a földön térítik
el, hanem fönt, ahol már egész kicsi.

Autónak képzelet

– Doktor úr, a férjem autónak képzelet ma-
gát. Mit tegyek?

– A legjobb lenne, ha be tudná hozni hoz-
zám.

– Az sajnos lehetetlen, nekem nincs joga-
sítványom.

Jelentkezés

– Mi volt ma az iskolában, kisfiam?

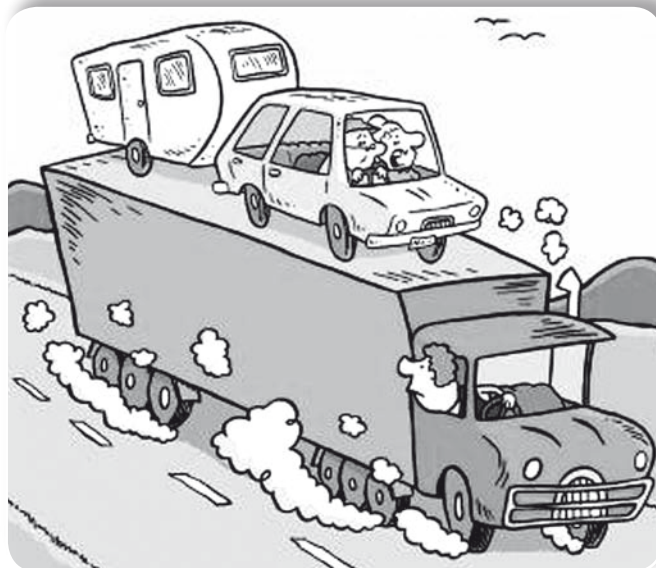
– Anya, ma én voltam az egyetlen aki je-
lentkezett, amikor a tanító néni kérdést tett
fel!

– Nagyon ügyes vagy Pistike! És mi volt a
kérdés?

– Ki törte be az ablakot?

– Csak tegyél úgy, mintha nem vennéd észre!

– Ez az utolsó domb egy kissé meredek volt!

A kolozsvári bíró

Egyszer jött hazafelé Moldvaországból Mátyás király. Úgy megverte a törököt, szinte maga is sajnálta. Egy kicsit elunta a katonásdit, meg aztán gondolta, úgyis régen nem volt Kolozsvárt, jó lesz benézni a kedves szülővárosába. Csak úgy magányosan persze, úgy többet lát az ember.

Felöltözött hát szegény embernek, így sé-tált be azután Kolozsvárra. Látott a főutcán egy szép nagy mészárszéket, az előtt volt egy pihenőpad is; leült arra a padra Mátyás, elő-ször is kicsit szíjjelnézni, a jövő-menő népet mustrálni.

Észrevette ám Mátyás, hogy sorjában fordulnak be a magához hasonló szegények a szomszéd udvarba, a hátukra kötött hatalmas hasábfák alatt görnyedezve. Megismerte azt a testes kóházat Mátyás, az volt a kolozsvári bíró háza. Ezek az emberek meg a bíró jobbágysai voltak, most hordják az erdőből befelé neki a télire való tüzelőt. Bíró uram pedig ott tehén-kedik, ni, az ámbitus könyöklőjére, úgy élvezi, hogy köszönetnek neki a járó-kelő lakosok, a jobbágysokra, akik a fát hordják, azokra egy pillantást se vet.

Hát amint a legszebben nézeget Mátyás, elébe toppan egy karos, csizmás, zsinóros poroszló.

– Hát te, hosszú orrú, te meg csak így lógatod itt a lábadat?

Rögtön meg is suhogtatta a korbácsot, mert korbács is volt a kezében.

– Én csak így – azt mondja Mátyás –, te tán másképpen lógatod?

Erre a szemtelen válaszra máris a nyak közé húzott a poroszló.

– Takarodol mingyár a többiek után a bíró uram udvarára!

– Mér osztán?

Megint odacsördít egyet a poroszló.

– Fát vágni, tekergő!

És mert Mátyás még most se mozdult, harmadszor is odaszózott neki.

– Co fel, te! Előre!

Ennyi már elég volt Mátyásnak, felkelt, kocogott a bíró kapuja felé, a poroszló rázta a korbácsot a háta megett.

De azért megállott Mátyás az ámbitus előtt, odaszólt a bírónak:

– Mit kapok, bíró uram, a favágásért?

– Mit? Hat napot, a hetediket ráadásnak!

– és olyat nevetett, hogy a hasa is elkezdett reszketni belé.

Mátyás erre már ugrott egyet, iszkolt befelé az udvarra, mert sújtani akart megint az a csípős korbács.

Neki is adtak egy fejszét, vághatta egész nap a fát, senki se kérte, nem fájdult-é meg a háta, senki se kérte, hogy heveredjen már egy kicsit.

Estére mind a favágó szegények takaros kupacokba rakták a felaprózott hasáboakat. Mátyás bekormozta a mutatóujját, három darab fára felírta a Hunyadi Mátyás nevet. Esti sötéttel azután úgy, ahogy jött, szépen kiosont Kolozsvár városából.

Harmadnap reggel pedig bevonult a győzedelmes király a sereggel Kolozsvárra. A főutcán lovagolt elő Mátyás nagy parádéval, ott állott meg a főutca közepén, bíró uram portája előtt a gyönyörű társaság.

Persze az egész boldog lakosság ott tolongott a főutcán. Az utca közepén ott feszített bíró uram a legszebb ruhájában, ő térdelpt le legelőször, amikor a király fehér paripája megállott. Utána térdre estek a tanácsosok meg a boltos és iparos polgárok meg a földesurak, akik mind előjöttek Mátyás előtt tisztelkedni.

A király kikereste a maga emberét onnét hátulról a poroszlók közül, akik a rendre vigyáztak.

Rámutatott, harsányan a színe elé parancsolt.

Az a szegény poroszló se eleven, se holt nem volt, mikor a király előtt megállott.

– No, te kegyetlen poroszló, ráismersz-é a hosszú orrúra. Akit innen a mészáros padjáról behajtottál a bíró uram udvarára favágni?

– Eredjete – parancsolta Mátyás –, bontsátok meg azt a farakást, amelyik harmadik bal felől az udvar végiben, megtaláljátok azt a három darab fát, akikre feljegyeztem a nevemet.

Előhozták ízibe Mátyás katonái a három darab fát, rajtuk volt a Hunyadi Mátyás neve fekete betűkkel.

A király lenézett a térdelő bíróra.

– Most már tudhatod, gonosz embernyúzó, kinek ígértél hat napot, hetediket ráadásnak.

A nagy hasú bíró előre borult arccal a porba.

A kolozsvári bíró háza

– Lássátok uraim magatok előtt – és Mátyás körülhordozta a szemét a kíséretén –, lássátok a törvény emberét, aki a maga hasznára fordítja a kezére adott hatalmat. Íme ez a hamis bíró poroszlókkal hajtatta az udvarára a szegény népet, karéj kenyeret, meszely bort se szánt azoknak, akik érette izzadnak.

És újra letekintett a bíróra:

– Embertelen bíró, te nekem hat napot ígértél, én neked hármát se adok, mert nem érdemled meg, hogy kegyelmet kapj. Az új főbíró mondja meg a büntetésed!

– Hát király uram – meg kéne kenegetni nyírfavesszővel.

Azzal a poroszló huszonötöt szózott a bíró kényesebbik felére.

Mátyás király fölemelte a fejét, úgy szólt előre és hátra és jobb és bal felé:

– Kolozsvár és Magyarország urai, tanuljátok meg ebből, hogy az igazsággal tartoztok a földönfutó népnek, elgondolván, hogy ti se vagytok egyebek, királyostul, mint az ország alázasos jobbágysai.

Az urak csendben hallgattak, a bíró uram pedig a porban nyöszörgött, de az se hallatszott a háztetőkre telepedett szegény nép boldog zokogásától.

Kedves Olvasó Tanulók!

Egy nagyon ismert mese két változatát olvashatjátok mai rovatunk oldalain. Persze azt kérdezitek rögtön, miért szerepel egy felsősöknek szánt rovatban népmese. A válaszom: mert a népköltészet egyáltalán nem csak a gyermekeknek szól, mi több – miként a Heltai-krónika részlete is mutatja – a néphagyomány korábban a krónikáirás első forrása volt. Azt pedig már ti is tanuljátok a mondákról, illetve a történetírásról szóló ismeretek elsajátítása során, hogy a krónika a középkor történetírása volt.

Másrészt, egy-egy mesének mindig van ún. referenciális olvasási lehetősége. **Aszta-**

Ios Lajos írása is azt mutatja, hogy a kolozsvári bíróról szóló népmese egy tudományos kutatás alapja is lehet: a helytörténész kikutatta a szájhagyomány továbbszötte történet valóság alapját, miszerint az egy Szabó Ambrus nevű valóban létezett, s a város pénzének eltulajdonításáért elítélt bíró esetét rejti, amit aztán a népi képzelet kiegészített az álruhás Mátyásról szóló történettel. Még áll Szabó Ambrus háza a kolozsvári főtéren; ma a plébánia épületének déli részét képezi.

Gondolkozzatok el ezeken a dolgokon! Jó olvasást!

Bence Erika

Mátyás király és a kolozsvári bíró

gen okossággal vigyázó ember is vala Mátyás király. És mikoron valakit vádolnak vala előtte, avagy hogy a kémeke valami hírt hoznak vala néki, nem mindenkör hiszi vala beszédeket, hanem paraszt, selejt ruhába öltözvén ő maga másodmagával kioroszkodik vala udvarából, és mindeneke ő maga akara szömével meglátni. Budán a kapások közzé állott, és úgy akarta meghallani, mit szól a kösség felöle, és minémű ítéletet teszen az ő királyi birodalma felől.

Erdélbe bemenvén Hunyadon elorosz-kodék a seregtől és Kolosvárra bemenvén mind allá-fel kerengett az városban. Azután a mészárszékbe ment, és ott ülven, úgy lógatta a mészárszéken lábait. Egy bíró lakott ott ellenébe a mészárszéknek, ki az jobbágyokkal nagy sok tűzrevaló fát hozzatott vólt, és a kolozsvári szegény néppel aszt felvágatta vólt. Annak utánna a poroszlókkal mind a fa mellé kergette a szegény népeket a piacról, hogy a fát behordanák a bírónak az udvarba, és asztagba raknák. Úgy talála az egyik poroszló Mátyás királyra is, és monda néki:

– Jere, te sima orrú, hordj fát!

Mondá Mátyás király:

– Hány pénzs adsz?

És monda a poroszló:

– Ebet adok.

És jót rándíta egyet a vállá között a bottal, és úgy hajtá ötet a ház elejbe az vágott fa mellé. Hogy odajuta a király, tehát a bíró fekszik a könyeklén. Mondá Mátyás király:

– Mit adsz, hogy be segítsem a fát vinni?

Mondá a bíró:

– Co el, kurvafi! Hordjad, mert ezennel úgy kékül meg a hátod!

És szegény Mátyásnak váltig kelle hordani. A behordásba pedig három hasal fára megírta vólt Mátyás király az ő nevét veres krétával. Azonba elorosz-kodik onnét, és Gyaluba ment fel a sereg közübe. Harmadnapra allájó Kolosvárra. Mikoron egynyihány nap mulatott vólna, szömbehivatá e kolozsvári bírót és a tanácsat. Hogy szömbevólnának, megkérde e bírót:

– Mint vólna az város? Épülne-é, avagy nem? Vólna-é a szegénységnek valaki a nyomorítására, avagy nem?

Felele a bíró:

– Felséges urunk, a te felséged óltalma alatt jó békességben vagyunk. Nincsen a szegénységnek semmi nyomorúsága.

Mond a király szolgáinak:

– Menjenek a drabantok el, és hánnyák meg a bíró udvarában az új asztag fát. A fa között ott megtaláltok három hasál fát, melyeken az én nevem vagon megírván veres krétával. Hozzátok azzokat ide. És fogjátok meg a bíró poroszláit és hozzátok azzokat is ide.

És a drabantok mind odafutának, és megkezdék hányni az új asztag fát. És nem sok üdömülva kettőt megtalálának az fákban. És a király monda a bírónak:

– Hol vetted eszt a fát, mondd meg.

És a bíró megrémülven döderegve monda:

– Az jobbágyokkal hozzattam.

Mondá a király:

– Kicsoda vágta fel?

Mikoron a bíró hallgatna, megreaszta a király:

– Mondd meg!

És monda a bíró:

– Az városbeli szegény nép vágta fel.

Mondá a király:

– Kicsoda vitte be udvarodban? – És fordulván az egyik poroszlóra és monda néki:

– Lator, nézzed az orromat, ha sima? Lator, most is tüzel a hátom a te ütessed miatt.

És monda az uraknak:

– Lássátok a nagy kegyetlenséget.

És megbeszéléllé nékik az egész históriát. Annak utánna monda a bírónak:

– Te hamis bíró, agg ebnek és kurva fiának mondal, és meg akarád kéküteni hátamat, hogy füzetést kívánok vala a fahordásért. Ezeket a fákat hátamon kellett behordanom. Ihol kezem írása rajta vagon, meg nem tagadhatod. Mi nem jobbágyul adtanánk a szent királyok a szegény népet és falukat az városakhoz, hogy

a bírák és tanácsok rabbul bírájk azzokat. Nem tő jobbágyitok, hanem minnyájan én jobbágyim vagytok, mint szinte amazok, szegények. De miérthogy ők együgyűek, szegények, az ő gondja viselésseknek terhejt raktuk türeátok, és hogy az városoknak épülésére segítségül legyenek. Még a nemeseknek is nem adtuk a szegény népet jobbágyul avagy rabbul, hanem csak a földet adtuk nékik az ő vitéségekért, hogy majorkodjanak rajta, és a szegénység is majorkodjék rajta. És miérthogy a szegények élék a földeket, hogy azért adót adjanak nékik, a király adaja mellett, és bizonyos napokon is szolgályanak nékik, és ezért viszontag tartoznak a nemesek véle, hogy gondjokat vissellyék, és mególtalmazák őket.

Annak utánna úgy fordítá Mátyás király a beszéde a kolozsvári bírónak, és monda néki:

– Te hamis és kegyetlen bíró, miérthogy eszt e törvéntelenséget művelted, és ekképpen szömennem láttára hamissan megrabbotlattad, ezért akasztófa vólna helyyed. De hazámon nem művelem eszt a szömérmet, hanem harmadnapra a fejedet elüssék. Te kedig, lator paraszló, törvéntelenségnek hóhére, miérthogy a szegénységet így kénzottad, és ennékem megütötted minden ok nélkül az hátamat, és ebbel kínáltál engemet, harmadnapra elvágják a te jobb kezedet, mellyel megütöttél engemet és a szegényeket, és annak utánna egy nagy gyevedert kössenek nyakadra, és avval egyetembe az akasztófára felakasszanak.

És a másik proszlónak monda:

– Te szegénykergető lator, tégedet harmadnapra a prengér allá vigyenek, és három pálcával jól megcsöppellyék a hátodat, annak utánna a városból kiverjenek, és országomból kimenj, mert ha megtalálatol országomba, akasztófa leszen helyyed.

És ezek mind így lőnek.

(Heltai Gáspár:

Krónika az Magyaroknak dolgairól)

Asztalos Lajos

Mátyás és a néphagyomány

(Részlet)

A korábban idézett, Heltai Gáspár által elsőként lejegyzett történetből (Chronica az Magyaroknak dolgairól, Kolozsvár, 1575) megtudjuk, hogy Mátyás király „Kolosvárra bemenvén [...] a mészárszékbe ment, és ott ülven, úgy lógatta a mészárszéken lábait. Egy bíró lakott ott ellenébe a mészárszéknek”.

A mészárszék tehát, ahonnan Mátyás a fahordást figyelte, a bíró házával szemközt volt. Azaz közvetlenül a Szent Mihály-templom bejáratától délre, a templom körüli fal mentén álló házak egyikében. A 14. század vége felé, a növekvő török veszedelem hatására – mivel az Óváron kívül terjeszkedő várost övező falak emelése csak 1404, illetőleg 1405 után kezdődött el –, a Szent Mihály-templomot és a közelében álló Szent Jakab-kápolnát, a körülöttük elterülő temetővel együtt,

magasabb, erősebb védőfallal kerítették. A kerített város kiváltságával élő Kolozsvár falrendszerének építése közben vagy felépülte, 1517 után, a két templomot övező falat nem bontották le.

Egyes források szerint az 1550-es évektől a fal mellé körös-körül „boltok” épültek, annyira, hogy a nagy tér jóformán két részre, egy nagyobb délre és egy kisebb északra tagolódtott. A Piac, másképp Nagypiac azonban már a 13. század végén vásártér volt, és valószínű, hogy a vásáros nép kiszolgálására korábban, a 15. században peres- és kenyérsütő, bormérő, pecsenyesütő meg egyéb bódé, mészárszék épült. Meglehet, hogy a mészárszék Heltai kortársként szötte a történetbe. De az is, hogy ez már a 15. század második felében is ugyanott létezett. Nem valószínű, hogy annak idején a boltok rendeltetése olyan gyorsan változott, mint napjainkban. Megemlíthetjük, hogy a plébániával szemben, a piac északnyugati sarkán, a Szent Mihály-templom kapujától északra, a 19. század második felében, 1886. évi lebontásáig, a mészárosok tulajdonában lévő emeletes ház állt.

Jósolni veszélyes!

Einstein nem hitt a nukleáris energiában, H. G. Wells véleménye szerint a tenger-alattjáróban csak megfulladna a személyzet, Pablo Picasso pedig a számítógépet tartotta feleslegesnek. Megnyugtató, hogy a zsenik is sokszor tévednek, hiszen számtalan nagy elme tartotta már értelmetlennek a számítástechnikához kapcsolódó találmányokat. Ha igazuk lett volna, ma nem lenne telefon és televízió, de a számítógépről és az internetről sem hallottunk volna.

A szakértők ritkán látják pozitívan a technológiai fejlődést – egyedül az ötvenes években tűnt úgy, hogy minden lehetséges. Az amerikai posta vezetője, Arthur Summeffeld például ekkoriban még rakétákat használó kézbesítési rendszerről álmódott (rövid kísérleteket is végeztek ezen a téren), míg a porzsák nélküli porszívót feltaláló Lewyt Alex nukleáris energia hajtotta háztartási gépek megjelenését jövendölte.

Korábban és mostanában is a szakértők negatív jóslataikat általában a „senkinek sincs szüksége erre” és a „túl költséges” magyarázatokkal indokolták. Ezeket a minősítéseket megkapta már a műholdas kommunikáció, a telefonvonalon történő adattovábbítás, a mobiltelefon és az e-mail is. Ha közelebbről megvizsgáljuk, az óvatosság mögött rendszerint a már megszokott megoldásokhoz való ragaszkodás és a versenytől való félelem áll.

Az is többször előfordult már, hogy egy adott találmányban rejlő lehetőségeket csak utólag ismerték fel. Ez történt a számítógéppel is, amely eredetileg több ezer elektroncsőből készült, 100 tonnánál is nehezebb volt, energiaigénye pedig megfelelt egy kisebb városénak. Ezt a képet látta maga előtt Andrew Hamilton is, amikor a Popular Mechanics című szaklapban a jövő számítógépét egy 1000 csőből álló, „mindössze” 1,5 tonnás szerkezetként írta le. Az IBM alapítója, Thomas Watson is azon a véleményen volt, hogy a világon nagyjából öt ilyen eszközre lesz szükség. Ám a fejlődés mindkettőjükre gyorsan rácsófolt: a tervezérlésű tranzisztor (FET) felfedezésével beindult a számítógépek miniaturizálása – ma egy táblagép sok milliószor gyorsabb a korai elektroncsöves változatoknál, miközben tömege 800 gramm alatt van!

Különösen sok, később tévesnek bizonyult jövendölés fűződik a hetvenes évek IT szakértőinek nevéhez. Ezek közé tartozik a számítógépek későbbi elterjedésének megbecsülése, amelyet szinte mindannyian elutasítottak. Így tett például az Intel társalapítója, Gordon Moore is, aki nem tudta elképzelni, hogy mire lehetne otthon használni egy ilyen masinát. „Elképzelésem sem volt, hogy milyen feladat elvégzését könnyítené meg ez az eszköz – talán a receptek tárolását.” Miközben az Intel

később a PC terjedésének köszönhetően igen sikeres lett, az akkoriban az IBM után a második legnagyobb számítógépgyártó, a Digital Equipment Corporation (DEC) tönkrement a hasonló hozzáállás miatt.

A mai szakértők óvatosságának magyarázata: kijelentéseiket a versenytársak árgus szemekkel figyelik, legnagyobb rémálmuk pedig későn reagálni a divathullámokra. Mindezek ellenére a téves előrejelzésektől nem szabadulunk meg – elég csak Bill Gatesre gondolni, aki kijelentette, hogy a Netbookok, és nem a táblagépek jelentik a számítógépek jövőjét. Híres be nem vált jóslatairól Steve Ballmer is, aki szerint a Google üzleti alkalmazásai semmilyen üzleti sikerrel nem kecsegtetnek...

1877

Rutherford B. Hayes (az USA 19. elnöke)
„Senki sem fogja használni a telefont.”
Később viszont ő telepítette az első készüléket a Fehér Házba, amelynek hívószáma az „1” volt.

1946

Darryl Zanuck (producer, 20th Century Fox)
„A tévének nincs jövője.”
A televízió sikere majdnem a mozi teljes bukását hozza.

1961

T.A.M. Carven (Federal Communications Commission – FCC)
„A műholdak nem alkalmasak az adattovábbításra.”

Az első kereskedelmi jellegű kommunikációs műhold 1965-ben (!) kezd működni...

1962

Gábor Dénes (fizikus, az Inventing the Future c. könyv írója)
„Adatküldés telefonvonalon keresztül? Soha nem fog sor kerülni rá.”
A jóslat mögött álló indok: az eljárás túl drága.

1977

Ken Olsen (a DEC alapítója)
„Senki sem akar számítógépet otthonra.”
Így a DEC csak munkaállomásokat és szervereket fejlesztett, a PC-vel nem foglalkozott.

1989

Bill Gates (a Microsoft alapítója)
„A Microsoft sosem fejleszt 32 bites rendszert.”
A „sosem” egészen pontosan 1993-ig, a 32 bites Windows NT megjelenéséig tartott.

HOROSZKÓP

KOS

Kecsegtető lehetőségek tárulkoznak eléd. Lehet, hogy gondolkodás nélkül belemennél valamelyikbe, de ne hagy magad becsapni. Jól hangzik, de most különösen igaz: nem minden arany, ami fénylik.

BIKA

Egy egészen nagy kihívással kell majd szembenézned, bár még nem tudhatod, mi lesz az. Hallgass a belső hangodra, hogy kitapogasd, körülbelül mire is kell számítanod. Így adsz magadnak egy kis felkészülési időt.

IKREK

Bár mostanság máshogy gondolod, de be kell látnod, hogy környezeted a helyes utat járja. Tedd félre a gyanakvást, és működj együtt velük! A megfelelő hozzáálláson múlik most sok minden. Számodra a csapatmunka az ideális, ez most is bebizonyosodik.

RÁK

Itt az alkalom, hogy megelőzz másokat, és az élre törj. Szuper energiáid vannak, amik hozzásegítenek a pozitív változásokhoz, viszont az sem árt, ha stréberkedsz egy picit. A természetednél fogva vonzódsz a szép dolgokhoz, az ízlésed kitűnő, és élvezel mindent, ami pénzért megvehető.

OROSZLÁN

Állandóan váltakozik a külvilággal való kapcsolatod. Néha nyitott vagy, néha pedig azt sem tudod, hol is állsz valójában. Csak tedd a dolgod, és várd meg, amíg minden a helyére kerül. A béke ezen a héten a legfőbb érték számodra, ennek érdekében mindent hajlandó vagy megtenni.

SZŰZ

Sokkal energikusabb vagy, mint általában, és könnyebben is veszed az akadályokat. Ebben sok szerepe van belső világodnak és álmaidnak, úgy-hogy használd őket okosan. Felfázásra lehetsz most hajlamosabb. Elsősorban a lábaidat tartsd melegen, hordj vastag talpú cipőt!

MÉRLEG

Néha előfordul, hogy a megérzéseid azt súgják, az aktuális örömforrás túlságosan szép, hogy igaz legyen. A napokban is ez fog történni, és hallgatnod kell rájuk! Így megúszhatod, hogy kellemetlen szituációkkal találj szembe magad, amelyekből aztán behúzott farokkal kell kihúznod magad.

SKORPIÓ

A környezeted lassú, mint a csiga, és téged ez minden bizonnyal rettentően idegesít. Nem tudni, mi szívta el az energiákat, de semmivel nem tudod őket felpörgetni. Jó kis türelemjáték lesz számodra ez az időszak.

NYILAS

Nagyon kuszák a gondolataid, és ez állandóan megzavar a koncentrálásban. Nem szabad sokáig fenntartani ezt az állapotot, mert meg fog látszani az eredményeiden. Egyszerre csak egy valamivel foglalkozz, úgy könnyebb lesz! Élvezed a kacérkodást, a flörtölést, örömmel konstatarod, hogy tetszel másoknak.

BAK

Kivételesen kicsit háttérbe szoríthatod az apróbb feladatokat, még ha házi feladatról is van szó. Persze egy egyest nem szabad megkockáztatni. Ha van rá mód, inkább hosszú távú terveiddel foglalkozz!

VÍZÖNTŐ

Úgy néz ki, hogy a tanulási stratégia nem a legmegfelelőbb. Kísérletezz a tanulási módszerekkel, hogy megtaláld a leghatékonyabb utat! Időt és energiát is spórolsz ezzel. A kíváncsiságod bajba sodorhat, mivel egy ismerősödről olyan értesülést szerzel, amivel nem nagyon tudsz mit kezdeni. Kezeld a hírt annak, ami. Titoknak.

HALAK

Néhány ember az osztályból kezd az agyadra menni állandó követelőzéseivel és hisztijével. Döntened kell, hogy jószívú leszel, és feláldozod a nyugalmad az érdeklükben, vagy megtanulsz mellőzni egyes dolgokat. Néha hasznos.

Segítek takarítani

Megígérted otthon, hogy kiveszed a részeszed a házimunkából? Anyukád meg is bízott a takarítással, de fogalmad sincs, hogy kezdj hozzá...

Fürdőszoba

– Kérdezd meg anyukád, hogy milyen tisztítószereket szokott használni! Bánj velük óvatosan, mert bőrirritációt okozhatnak, és könnyen kifakíthatják a ruhádat!

– A vécébe önts baktériumölő szert. Ügyelj rá, hogy az ülőke alá is kerüljön! Hagyd így kb. fél-egy óráig. Amíg a szer hat, letakaríthatod az ülőkét, kicsérélheted a vécépapírt, az illatosítót, és fel is moshatod a padlózatot. A hatóidő letelte után a vécékefével alaposan sikáld át a vécét.

– A legjobban akkor jársz, ha az összes piperecuccot, amit a polcon tároltok, a mosdóba teszed. Így könnyedén letisztíthatod a polcot, és nem kell folyamatosan emelgetni a kenceket, hogy alattuk is tudj takarítani.

– A tükörrre fúj némi üvegtisztítót, majd fentről lefelé haladva egy újságpapírral töröld át.

– A csapokat célszerű vízkőoldóval kezelni. Ügylj rá, hogy nagyon alaposan öblítsd le őket!

– Az egész kádat ki kell zuhanyozni. Ehhez célszerű forró vizet használni, hiszen a hideg víz csak leöblít, nem fertőtleníti.

– A csempékről se feledkezz meg! Töröld át őket, és ügyelj a köztük lévő résekre is!

– A fürdőszobában nagyon fontos a felmosás, hiszen, sokszor mászkálunk mezítláb. Ha nincs fertőtleníve a padló, akkor a frissen mosott lábunkra tapad az összes bacillus és kosz. Úgyhogy elő a felmosóvízzel és a felmosóronggyal!

Konyha

A konyha az anyukád birodalma, így valószínűleg rendben tartja. Ha mégis segítened kell, akkor valószínűleg egy mosogatással és az edények elrakodásával megúszod a dolgot.

– A mosogatás során ne folyasd folyamatosan a vizet! Rengeteget elpazarolsz így, holott kevesebb is ugyanazt a hatást éred el. Engedj tehát forró vizet a mosogató egyik részébe, és tegyél bele zsíroló szert! A másik részébe jöhet a tiszta, hideg víz.

– Először mindig a poharakat mosd el, mert azokon van a legkevesebb szennyeződés. A legzsírosabb edényeket hagyd a végére, hiszen ha ilyenell kezdenéd a mosogatást, akkor a róla lemosott szennyeződés ráragadna a többi edényre.

– Az öblítés után érdemes a szárogatóra tenni az edényeket, így időt és energiát spórolsz meg. Amíg lecsöpögnek, van időd letörölni a konyhapultot és a tűzhelyet.

A te szobád

A te szobád a te birodalmad, így jobban jársz, ha magad raksz rendet benne. Ha anyukád beszabadul, akkor valószínűleg semmit nem fogsz a helyén találni, és könnyen lehet, hogy olyan dolog is a szemétként köt ki, amitől nem akarsz megválni.

– Mindig a por letörlésével kezd a takarítást. Ha ugyanis a porolást a takarítás végére hagyod, akkor az egész visszaszáll a frissen letakarított bútorokra. Tehát pakold le az apróságaidat, és nedves ronggyal töröld át a polcokat és a kutyüket!

– Pakold el a dolgaidat. A szennyes ruhák kerüljenek a szennyesdobozba, a többinek pedig szépen összehajtogatva a szekrényedben a helye. A könyveidnek és a füzeteknek is ott a helyük az asztalod fiókjában. Ágyazz meg, és ne hagyd elrakatlanul semmi olyat, amit nem használsz.

– A monitorodra és a tévé képernyőjére permetezz ablaktisztítót, és egy újságpapírral töröld át.

– Ha mindennel megvagy, jöhet a porszívás. Végül szellőztess ki alaposan, és öntözd meg a virágaidat.

Bár ősszel/télen nem látszik ki a cipőből a lábunk, nagyon fontos, hogy ilyenkor is kellő időt fordítsunk a lábápolásra. A lábfej-szorogató cipők, a sok ácsorgás megviseli a lábunkat, a sarkunk kiszárad, repedezett lesz, ami nem túlzottan esztétikus.

Lábápolási kisokos

Amire szükséged lesz: sarokreszelő, habkő, körömrészelő, körömvágó olló, lábápoló krém, szintelen körömlakk, pamut-zokni.

A lábápolás menete

Áztasd be a lábaidat egy lavór langyos vízbe 10 percig. Ha sampont teszel bele, hamarabb felpuhul. Ezután a sarokreszelővel távolítsd el a bőrkeményedést a talpad minden felületén, ahol csak találod, majd a talp minden részét dörzsöld át habkővel. Öblítsd le a bádát, s töröld szárazra.

A lábkörömök ápolása

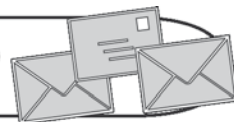
Fontos tudni, hogy nem ívesen kell vágni a lábkörömöket, mint a kézen, hanem egyenesen, nehogy benőjön a köröm a lábujjainkon, mert azt utána már csak kivágni lehet. Egy vékonyka sávot tartsunk meg a köröm tetején, mielőtt kezdődik az élő köröm. A körömök levágott széléit reszdel le, s polírozd

a körmeid felszínét. Ezután vidd fel rá a szintelen lakkot.

Éjszakai regenerálás

Kend be a talpadat éjszákára lábápoló krémmel (pl. körömvirág krémmel), ezt követően pedig húzd rá pamut-zoknit. A krém szépen meg fogja puhítani a bőröd. Ezt a folyamatot érdemes heti egy alkalommal megismételni.

Gyermekhét a temerini Kókai Imre iskolában

majd a legsikeresebb munkákat elvitték a Lukijan Mušicki Művelődési és Tájékoztatási Központba, ahol Szarvas Sándor és Rozália bábkiallítása mellett a gyermekalkotásokat is kiállították.

A gyermekhét első napján az iskolánk hetedik és nyolcadik osztályait képviselő tanulók fogadáson voltak a községi elnöknél. Ezen a napon a bábkiallítás megnyitóját követően sor került a díjkiosztásra is, ahol a 7. b osztály által készített báb díjat nyert. Hétfőn műveltségi kvíz is volt, az alsós kisiskolások pedig ügyességi és sportjátékokat játszottak a tornateremben.

Kedden töknap volt a suliban. Rajzoltuk, díszítettük a tököket, különböző kompozíciókat készítettünk belőle. A munkákat kiállítottuk iskolánk folyosóin.

A szerdai nap az őszi gyümölcsök jegyében telt. Minden felsős részt vett a tudományos-művészeti pályázaton, melyre egy posztert kellett készíteni. Mi, 7. b-sek a szőlőt mutattuk be. De volt almaevés verseny is, a hetedik és nyolcadik osztályok képviselői pedig almát sütöttek a konyhán, amit aztán a gyerekek és a tanári kar jóízűen elfogyasztott.

Csütörtökön moziban voltunk. Az alsók az Aranyhaj és a nagy gubanc, a felsősök pedig a Gru című rajzfilmet nézték meg.

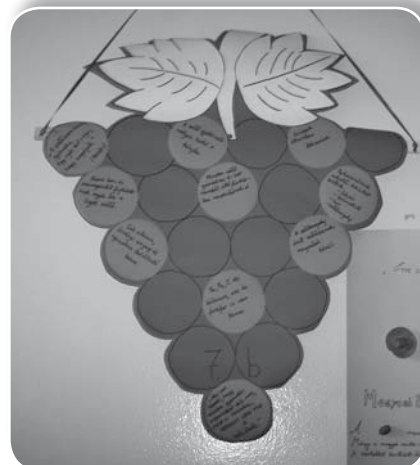
Pénteken természettudományi kvízzel volt a felsős tanulóknak, az alsók pedig jelmezes felvonuláson vettek részt.

Nagyon jól telt az idei gyermekhét, és türelmetlenül várjuk a következőt.

A 7. b osztály tudósítása

A „Mások vagyunk és mégis egyformák” jelmondat jegyében zajlott az idei gyermekhét Temerinben. A Kókai Imre Általános Iskola tanulói nagy élvezettel vettek részt a különböző tevékenységekben. A gyermekhetet megelőző héten iskolánk alsós és felsős tanulói bábokat készítettek,

Ada, Cseh Károly iskola

Gyermekhéten a magyarórát nem a tanárőr tartotta meg, hanem két nyolcadikos lány, Betti és Iza. A szófajokat vettük át. Nagyon jó volt ez az óra. – **Gálfi Kata, 6. b**

Kisorosz, Gligorije Popov iskola

Október 3-ától 7-éig gyermekhetet tartottunk iskolánkban. Legérdekesebb események a gyermekpiac és a megszokott állomásos játékok voltak. A felsős diákok is részt vehettek az egész heti munkában.

Október 5-én iskolánkban a tűzoltók tartottak előadást. A tűzről beszéltek: hogyan előzzük meg, és ha megtörtént a baj, hogyan kezeljük a helyzetet. Az előadás után tűzoltó-gyakorlatokat mutattak be.

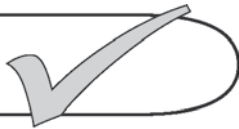
Iskolánkból alsós és felsős diákok munkákat készítettek a töknapokra. Az ezekből készült kiállítást október 8-én és 9-én tekinthetjük meg a nagyikindai múzeumban. Ezen a két napon különböző programok voltak. – **Talpai Szindarella és Berta Márta, 7.2**

Kishírekkel jelentkeztek még az adai Cseh Károly iskola 6. b osztályából: **Barna Júlia, Boja Krisztofer, Gálfi Kata, Komáromi Gabriella, Lakatos Ágnes, Šelemba Aleksandra** és **Csuvik Sarolta** a 6. c osztályból.

Kirándultunk

Pár hete iskolánkban történelemversenyt rendeztek. A legjobb eredményt elérő 30 tanulót elvitték egy jutalomkirándulásra, Ópusztaszerre. Szerencsére ebben a létszámomban én is benne voltam. Reggel korán kellett indulni. Én szeretek korán kelni, úgyhogy ez nem okozott problémát. Sok mindent megnéztünk Ópusztaszeren, köztük a Feszty-körképet, amely hatalmas élményt nyújtott számomra. Ez csak egy rövid tudósítás, de egyszer el fogom mesélni az egész történetet.

**Sévity Iván,
7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada**

Teszteld az érzelmi intelligenciádat!

Az érzelmi intelligencia (EQ) megmutatja, hogyan bánunk az érzelmeinkkel, mennyire vagyunk empátikusak, ambíciózusak, és hogy milyenek az önkontroll-funkcióink. A teszt segítségével te is megtudhatod, mennyire fejlett az érzelmi intelligenciád.

1. Ha szomorú vagyok, általában...

- a) ...magamba fojtom az érzelmeimet. (0 pont)
- b) ...csendben sírdogálok valahol. (3 pont)
- c) ...kibeszélem magamból a frusztráciomat. (5 pont)

2. Általában...

- a) ...optimista vagyok. (5 pont)
- b) ...pessimistán állok a dolgokhoz. (0 pont)
- c) ...törekszem arra, hogy pozitívabban szemléljem a világot. (3 pont)

3. A céljaim érdekében...

- a) ...kitartóan tudok küzdeni. (5 pont)
- b) ...ritkán tudok nagy erőfeszítést kifejteni. (0 pont)
- c) ...harcolok, de csak addig, amíg akadályba nem ütközöm. (3 pont)

4. Az indulataimat...

- a) ...sosem tudom kordában tartani. (0 pont)
- b) ...hatékonyan meg tudom fékezni. (5 pont)
- c) ...csak ideig-óráig vagyok képes kontrollálni. (3 pont)

5. Ami a jelenlegi életemet illeti...

- a) ...teljesen elégedett vagyok velem. (3 pont)
- b) ...gyakran háborgok, mert másra vágyom. (0 pont)
- c) ...ambíciózusan és folyamatosan alakítgatom. (5 pont)

6. Ha várnom kell valakire...

- a) ...pillanatok alatt elveszítem a türelmem. (0 pont)
- b) ...elfoglalom magam, amíg megérkezik. (5 pont)
- c) ...feszengek, de ezt nem mutatom ki. (3 pont)

7. Ha egy barátnőm nekem sírja el a szerelmi bánatát...

- a) ...hamar bele tudom élni magam a helyzetébe. (5 pont)
- b) ...meghallgatom, de nem tudom átérezni a problémáit. (3 pont)
- c) ...zavarba ejt a panaszkodása, mert nem tudom, mit mondhatnék neki. (0 pont)

8. Amikor ismeretlen emberekkel kell beszélgetnem...

- a) ...hamar megtalálom velük a közös nevezőt. (5 pont)
- b) ...unatkozom. (0 pont)
- c) ...zavarban vagyok. (3 pont)

9. Amikor tudom, hogy igazam van...

- a) ...képes vagyok meggyőzni a vitapartneremet. (5 pont)
- b) ...alárendelődöm mások akaratának. (3 pont)
- c) ...agresszívan védem a saját álláspontomat. (0 pont)

10. Őszintén felvállalni és kimutatni az érzelmeimet, számomra...

- a) ...félelemkeltő. (0 pont)
- b) ...természetes. (5 pont)
- c) ...zavarba ejtő. (3 pont)

11. Ha dühös vagyok...

- a) ...tudok uralkodni magamon. (5 pont)
- b) ...általában elveszítem a fejem. (0 pont)
- c) ...nehezen megy, de megpróbálom megőrizni a hidegvérem. (3 pont)

12. A megérzéseim...

- a) ...meglepően jók. (5 pont)
- b) ...sosem működnek. (0 pont)
- c) ...ritkán válnak be. (3 pont)

13. Kimutatni a hálámot...

- a) ...fontos. (5 pont)
- b) ...érdemes. (3 pont)
- c) ...felesleges. (0 pont)

14. Konfliktushelyzetben...

- a) ...csak ajtócsapkodósan, veszekedősen tudok viselkedni. (0 pont)
- b) ...képes vagyok higgadtan, konstruktívan állást foglalni. (5 pont)
- c) ...annyira feldúlttá válok, hogy meg sem hallom a másik érveit. (3 pont)

Értékelés

47–70 pont:

Szerencsés vagy, hiszen a magas fokú érzelmi intelligenciád lehetővé teszi számodra, hogy hatékony és boldog életet élj. Kitartóan küzdesz a céljaidért, és még arra is jut energiád, hogy őszintén felvállald és kimutasd az érzelmeidet, hogy higgadtan cselekedj, és a közös, kompromisszumos megoldást keresd, még a legnehezebb helyzetekben is. Fontos számodra mások társasága, szívesen és könnyen ismerkedsz, jó empátikus képességeidnek köszönhetően pedig hasznos tanácsokat adsz másoknak. Plusz pont, hogy pozitívan gondolkodsz, és mindig optimistán állsz a világ dolgaihoz.

24–46 pont:

Dicséretes, ahogy küzdesz a téged érintő stresszhelyzetekkel, ahogy kitartóan törekszel arra, hogy jobban megismerj másokat, kordában tartsd az indulataidat, és hogy őszintébben éld a hétköznapjaidat. A pozitív élet-szemlélet sok erőt ad neked, mégis gyakran megesis, hogy összecsapnak a hullámok a fejed felett. Ezek azok a pillanatok, amikor tudatosabbnak kell lenned: mostantól ne fojtsd magadba a bánatod, ne hagyd, hogy mások basáskodjanak feletted, és hogy maguk alá temessenek a negatív érzelmeid. Inkább próbáld őszintén megosztani másokkal a problémáidat, a zavarba ejtő helyzetekben is felvállalni az érzelmeidet, kiállni az igazad mellett, és lazábban szemlélni a sikertelen helyzeteket.

0–23 pont:

Ha nem szánsz kellő energiát a lelki fejlődésedre, veled is könnyen megeshet, hogy a kapcsolataid felületessé válnak, a gyakori indulatkitörések, a benned tobzódó harag maga alá temeti a benned rejlő lehetőségeket, képességeket, amik elvezethetnének a boldog élet felé. Mostantól próbáld meg picit tudatosabban élni: merd megvalósítani az álmaidat, közben pedig figyelj oda másokra, közeledj türelmesebben, kedvesebben feléjük, ismerd fel a negatív érzelmeidet, és veszekedés helyett alakítsd konstruktív vitává a konfliktushelyzeteket. Nem könnyű feladat, de a pozitívabb hozzáállás sokat segíthet a megoldásban.

„Kedves Bizalmas sorok!

**Van két osztálytársam, fiúk, akik állandóan kinevetnek minde-
nért, és utálnak. Kitűnő tanuló vagyok, szeretek tanulni. Leg-
többször az a gondjuk velem, hogy én sokszor jelentkezem órán,
és mindent tudok. Van, hogy a tanárok is szólítanak, amikor sen-
ki sem tud választ adni a feltett kérdésre. A fiúk meg alig kitűnök.
Volt, már hogy »játékból« elkezdtek ütögetni, és amikor túlzás-
ba vitték a piszkálódást, megtörtént, hogy el is sirtam magam.
Azóta, amikor csak tehetik, Picsogónak csúfolnak. Senkihez sem
fordulhatok segítségért, mert nagyon szeretik őket. Néha úgy
érezem, hogy az osztályomban engem senki sem szeret. Mit te-
gyek, hogy leszálljanak rólam, és békén hagyjanak?**

Ui.: Hetedikesek vagyunk.

Pepita”

Válasz:

Kedves Pepita!

Nehéz dolga van mindenkinek, aki valamilyen módon kilóg a sorból. A te estedben a tanulmányi eredményed szűrt szemet a két fiúnak és a többieknek is, hisz azzal, hogy nem reagálnak a viselkedésükre, nem mondják meg nekik, hogy álljanak le, támogatják őket. Sajnos! Tudnod kell azt is, hogy azoknak a tanulóknak, akik a tanulásban vagy más iskolai tevékenységben kiemelkedők, sosem volt rózsás a helyzetük. Elégge okosan kell viselkedniük, nem kell hivalkodniuk a tudásukkal és a sikereikkel, és akkor a többiek is elfogadják őket. Az is lehetséges, hogy van köztetek egy jó adag rivalitás is, versengenek veled, és legtöbbször alulmaradnak. Pl. biztos megtörtént már, hogy ők is jelentkeztek, amikor te, és mégis téged szólított fel a tanár, általában megszokásból. A legjobb lenne, ha nem mutatnád ki az érzéseidet és azt, hogy idegesítenek, amikor piszkálódznak, ugyanis akkor érzik magukat jól, amikor látják, hogy hatással volt a viselkedésük, gyengének mutatkoztál. Meg is kérdezheted tőlük, hogy ez most mit is jelent? Ignoráljad a piszkálódásukat, vagyis tegyél úgy, mintha mi sem történne körülötted. Az is megeshet, hogy tetszel ezeknek a fiúknak, és másként nem tudnak közelíteni hozzád, csak piszkálódással. Mindenesetre te azokkal barátkozzál az osztályban, akikről tudod, hogy mégis kedvelnek, és biztos, hogy melletted állnak, amikor kell.

„Kedves Bizalmas!

**Már hosszú ideje szerelmes vagyok egy fiúba, és ő is én-
belém. Mintha egymásnak lennének teremtvé. A gondom
az, hogy megkérdezte tőlem, akarok-e vele járni, és én nem
tudom, mit válaszoljak neki, igent vagy nemet. Kételyeim van-
nak azzal kapcsolatosan, hogy neki valami gondja van a lábával
a születésétől kezdve. Egy kicsit húzza. Mit tegyek? Járjak vele
vagy ne?**

Válasz:

Kedves Berkenye!

Ha a fiú igazából tetszik neked, és azt mondd, hogy már jó ideje szerelmes vagy belé, akkor nem kellene, hogy problémát okozzon a válaszolás. Én úgy vélem, hogy neked inkább a környezeted reakciója jelent gondot, hogy mit szólnak majd ők, ha te egy bicebóca fiúval kezdesz el járni. Hogy a lábával gond van, az úgy látszik nincs hatással a vonzalomra, hisz neked ettől függetlenül nagyon is megtetszett. Döntsd el, hogy mi a számodra a fontosabb, a boldogságod és az érzelmeid, vagy a környezeted véleménye. Különben is biztos, hogy a többiek a szájukra vesznek akkor is, ha a legtökéletesebb és

legszebb, legvonzóbb mesebeli királyfival kezdesz el járni, mert ez egy rossz emberi tulajdonság. Ha eldöntötted, hogy mi a számodra a fontosabb, válaszolni is tudsz majd a fiúnak. Mindenesetre előbb képzelj el azt a helyzetet, hogy te vagy az, akinek gondja van a lábával, hogyan éreznéd magadat az ilyen helyzetben. Ha ezt megteszed, tudni fogod azt is, hogyan kell viselkedned a fiúval.

„Kedves Bizalmas sorok!

**Tizenhárom éves vagyok, és nagyon boldogtalan. Észrevettem,
hogy vannak olyan időszakaim, amikor nagyon magam alatt va-
gyok, egy-kettő kiakadok a legkisebb bántó szóra is, vagy**

**ha nem úgy néz rám a barátnóm, ahogyan kellene.
Úgy érzem, engem senki sem szeret, nincs egy barátom
sem, mindenki elárult. A gondom az, hogy az ilyen időszakok
mind gyakoribbak. Már magam sem tetszem magamnak. Mit
tegyek, hogy újra jól érezzem magam a bőrömben?**

Mimóza”

Válasz:

Kedves Mimóza!

Megvigasztallak. Te egy igazi serdülő vagy. Sajnos a testi változásokat megindító hormonok igencsak ki tudják billenteni a lelki egyensúlyát is a felnövekvő tininek. Az érzelmek és hangulatok a hullámmása eltart még egy ideig. Hogy könnyebben átvészeld ezt a viharos, változékony időszakot, először is nem szabad átengedned magadat az önsajnáltnak. Rázd meg magad, mosd meg az arcodat hideg vízzel, menjél ki a friss levegőre, mozogj egy kicsit, vagy ha nagyon rossz az idő, kapcsold be a rádiót, keress olyan állomást, ahol vérpezsdítő zene van, és engedd át magadat a zene ritmusának. Utána állj a tükör elé, és mosolyogj önmagadra. Meglátod, rögtön másként nézed majd a világot. A rossz hangulatot meg úgy fogd fel, mint a múltó fejfájást, aminek egyszerű gyógyszere van, a zene, a vidám, lendületes mozgás, nevetés. Ha van rá módod, iratkozz be a tánciskolába, az újabb divatos zumbára, aerobikra. Biztos, hogy jobban érzed majd magadat. Az edzett testről, az önbizalomról, az újabb ismeretségekről pedig még nem is szóltam.

„Kedves Bizalmas!

Nagy gondom van! Nemrégiben szakítottam a szerelmemmel, akivel már nagyon régóta ismerjük egymást, mert a szüleink középiskolás koruk óta barátkoznak. Nem tudom, hogyan tovább, mert a fiú nemrégiben azt mondta, hogy ő engem még mindig szeret. Nagyon kedvelem, a legjobb barátomnak tartom. Mit tegyek, járjak vele újra? Nem szeretném, ha teljesen megszakadna vele a kapcsolatom. Segíts!

Őszi kikerics”

Válasz:

Kedves Kikerics!

Azt hiszem, hogy igazából szerencsés helyzetben vagy, hogy barátok maradtatok a fiúval, és talán ezt a barátságot nem kellene elrontani még egy próbálkozással, hisz számodra a fiú inkább barát, testvérnek számít. Mond meg neki, hogy nagyon kedveled, de inkább ne kezdjétek újra. Biztos vagyok benne, hogy a születek nem fogják megszakítani miattatok az évekre visszamenő barátságot, és ti továbbra is hétről hétre, születésnapokon, ünnepélyeken, de szomorú helyzetekben is egymás támaszai lehettek. Szóval: barátság.

Egyszer volt, hol nem volt, volt Indiában egy aranyvár, és ebben az aranyvárban élt egy király, akit Angirádzsának hívtak. Hős vitéz volt Angirádzsa, és szép szál dalia, de a füle, az rémisztően hosszú és elálló volt. Ezért éjjel-nappal viselte aranykoronáját, ami lelapította a fülét, és elrejtette az udvari népek kíváncsi szeme elől. Semmi pénzért nem vált volna meg a koronától egy pillanatra sem. Csak a fürdőteremben vette le néha nagy titokban.

Egyszer aztán egy este a legfiatalabb felesége a hálószobában kíváncsiságból fagatni kezdte:

– Maharádzsa! Ó, nagy királyom! Miért hordod a fejedén folyton ezt a koronát?

Válaszolt a király:

– Édes egyetlenem, kedves királyném! A királyok fényes hatalmát a korona adja, nem? Láttál már királyt korona nélkül?

A királyné nem tárgított:

– De hát a leghatalmasabb fejedelmek is leveszik a koronát a fejükről, ha aludni térnek, csak te nem. Nincs ebben valami titok?

– Ó, maharáni! Egyáltalán nincs ebben titok, csak így szoktam meg, és kész – próbált pontot tenni a kérdezősködés végére a király.

– Királyom! Bocsásd meg pimaszságom, de napok óta az a vágy gyötör, hogy fejedet korona nélkül láthassam egyszer! – rebegte félénken a legfiatalabb királynő.

– Nem lehet, egyetlenem – válaszolt kisé bizonytalanul a király. – Nem vehetem le a koronám senki, de senki előtt.

A király válasza csak olaj volt a tűzre. A királynő a sarkára állt:

– Márpedig, ó, maharádzsa! Most azonnal látni akarom a fejedet korona nélkül!

A titok

Angirádzsa megijedt. Nagyon szerette a legfiatalabb feleségét, nehéz volt nemet mondania. Végül is alig hallhatóan megszólalt:

– Nem lehet – és sietve elhagyta a hálószobát.

A királyné durcásan a fal felé fordult, és elaludt. Másnap kijelentette, hogy addig böjtölni fog, míg meg nem láthatja a fedetlen királyi üstököt. A király aggodalmában kifakadt:

– Jól figyelj hát, édes egyetlenem! Elmondom azt a titkot, amit csak apám és anyám ismer ezen a földkerekségen. Ne mondd el senkinek. Borzalmasan nagy és elálló fülem van. Ezért hordom állandóan a koronát. Ez a nagy titok.

Azzal levette fejéről a koronát. A királynő megkövülten állt, mivel a király füle egészen olyan volt, mint egy számáré. A királyné ámultan hebegte:

– Az én csöpp kis szívemben hogy tudnék egy ekkora nagy titkot megtartani?

– Pedig nincs mit tenni. Senkinek nem mondhatod el – válaszolta bánatosan a király.

Még le sem szállt az est, de a királynő már úgy érezte, szétfeszíti belülről a titok. Úgy érezte, ha nem mondhatja el valakinek, hát azon nyomban szétrobban. Tudta, ha egy szolgálólánynak vagy más udvari embernek mondja el, pillanatok alatt az egész palota erről fog sugdolózni. Kétségbeesésében lesietett a kertbe, odament egy fához, és a fának öntötte ki a lelkét. Csak hogy ez a titok még a fának is sok volt. Napok alatt

elszáradt, és az ágai letöredezték. Meglátta ezt az udvari fafaragó, kivágta, és készített belőle egy hegedűt, másnéven szárangít, és két dobot: egy tablát és egy dhólakot. Mind a három hangszert eladta az udvari zenészeknek.

A tavaszköszöntő nagy ünnepen a királyi udvar apraja-nagyja összegyűlt a díszcsarnokban. A király pompás bevonulása után következett a zenészek műsorszáma. Meg is jelentek, az új szárangíval, az új tablával és dhólakkal. Belekezdett a királyi énekes a dalba, a zenészek édes muzsikával kísérték. A tablán és a dhólakon pattogtak az ujjak, a szárangín futkostak fel és alá.

Egyszer csak mi történik? A tablá „ná-dhin-ná-dhin”-jéből az lesz:

– Sza-már fü-lú a ki-rály! Sza-már fü-lú a ki-rály!

„Tun-tun” helyett szól a szárangí:

– Ki mond-ta ezt? Ki mond-ta ezt?

„Tak-dhin-tak-dhin” helyett ezt válaszolja a dhólak:

– Be-cses ne-je! Be-cses ne-je!

Nagy nevetés tört ki a hallgatóság sorai közt. A király megkövülten nézett maga elé. Aztán gyorsan véget vetett az ünnepségnek, és magához hívatta a fiatal királynőt.

– Hogy történhetett ez, rání? Senki más nem tudott a titkunkról.

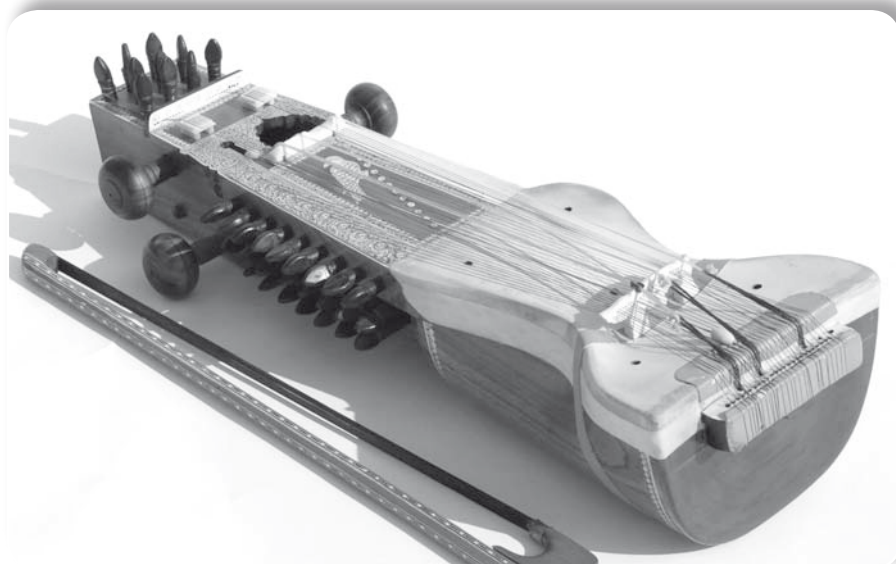
Válaszolt a királynő:

– Bocsásd meg vétkem, kegyes királyom! Nem bírtam ki, hogy ne mondjam el senkinek. Kétségbeesésemben elmondtam hát egy fának.

– Nagyon rosszul tetted – válaszolta összetörten a király. Nem lehetett már mit tenni.

Aztán lassan rájött a király, hogy nem is olyan nagy baj ez. Egy-két nap múlva már büszkén jelent meg miniszterei előtt – korona nélkül, fedetlen fővel, és boldogan élt azontúl feleségeivel, míg meg nem halt.

Akhilésvar meséje

A legfinomabb turmixok

– 1 kg fagyaszott epret, 1 dl ananászlevet, 1,5 dl natúr joghurtot, fél banánt és egy kiskanál mézet.

– 2-3 evőkanál nutellát egy csomag vaníliás cukorral és 3-4 dl hideg tejjel.

– 1 bögre natúr joghurtot 1 db megtisztított körtével és 1 kiskanál mézzel.

– 1 csészényi epret 1 dl ásványvízzel, majd szűrőn passzírozd át! A leszűrt levét turmixold össze 1 banánnal, 2 dl hideg tejjel, két evőkanál mézzel.

– 1 bögre tejet, 4 db kivit és fél bögre joghurtot.

– Fél csésze cseresznyét és fél csésze málnát 0,5 dl ásványvízzel. Adj hozzá 1 banánt, 2 evőkanál mézet, 2 dl hideg tejet, 1 pohár joghurtot, majd turmixold tovább néhány másodpercig!

– 1 evőkanál mézet, 1 banánt és 2,5 dl százszázalékos narancslevet.

Ezt is próbáld ki!

– Főzz zöld teát 3 dl vízből, majd hagyd kihűlni! 1 marék epret, 1 marék málnát, 1 evőkanál mézet és 1 vékony szelet gyömbért turmixolj össze a teával.

– 2 evőkanál mandulát áztass be 0,5 dl tejbe, kb. fél órára. Ezután turmixold össze 2 dl hideg tejjel, 1 dl natúr joghurttal, egy kiskanál őrölt fahéjjal, 2 evőkanál mézzel.

A turmixokat mindig átlátszó, nagyméretű pohárba töltsd, és szívószállal tálald. Természetesen díszítheted is őket gyümölcsökkel, különböző magokkal, fűszernövényekkel is, csak ügyelj, hogy az ízek passzoljanak egymáshoz.

A turmixok többnyire egészségesek, de az biztos, hogy finomak. Készítsd el te is a kedvenced, és lepd meg magad vagy a barátaidat egy-egy ingyencsészéggel!

Turmixolj össze...

– 1 csészényi málnát 2,5 dl hideg tejjel, 2 evőkanál mézzel, 2 gombóc vaníliafagyival és néhány jégkockával.

Veszélyes hulladék

A mobil

A világon egyre több és több ember használ mobiltelefont, ráadásul sokan állandóan a legújabb modellre cserélik ódivatú készüléküket. A kidobásra váró telefonok egy ideig még a szekrényben pihennek, utána viszont – gondatlanság miatt – sokuk a szemétkosárba kerül. Ez komoly környezeti problémát jelent, mert a készülék alkatrészei veszélyes fémeket tartalmaznak, amelyek a hulladék bomlásakor beszivároghatnak a talajvízbe, mérgezik a talajt, és bejutnak a táplálékhálózatba is.

A mobiltelefon bonyolult szerkezet, és részei különböző mértékben hozzájárulnak a környezetben okozott problémákhoz.

A veszélyes anyagok hatásai

A hulladéklerakóban a telefonokból kiszivárgó anyagok nagyon nehezen bomlanak le, ezért sokáig a környezetben maradnak, és felhalmozódnak az élőlények szövetében. Már kis mennyiségben is veszélyeztetik a vizeket és az élővilágot, beleértve az embert is.

A környezetbe jutó anyagok közül több rákkeltő, megzavarják a hormonrendszer

működését, fejlődési rendellenességeket okoznak, illetve idegméregnek számítanak.

Fontos az újrahasznosítás!

Újrahasznosítással viszonylag jó eredményeket lehet elérni. A visszanyert nemesfémekből ékszereket készítenek, a műanyagborítás bútoralkatrészként éled újjá. Az elhasznált akkumulátor anyagai átalakítva felhasználhatók egy új akkumulátorban, de a nikkel segítségével rozsdamentes acél is előállítható.

Fontos tehát, hogy a mobiltelefon ne a szemétkosárba landoljon, hanem újrahasznosítva kezdhesen új életet. De az is javítana a helyzeten, ha kevesebb embert készítené folyamatos vásárlásra a divat változása, illetve ha a gyártók hosszabb életűre terveznék termékeiket.

Tudtad-e?

Ha soha nem vágtnád le a hajad, életed végére 9 méterre nőne.

Az augusztus hónap régi magyar elnevezése Kisasszony hava.

Egy átlagos villám 5–10 centiméter széles, és 3 kilométer hosszú.

A világ államai közül egyedül Líbia zászlaja egyszínű: zöld.

A történelem során több hajó pusztult el viharokban, mint háborúkban.

Az izlandi főváros, Reykjavík lakói télen napi 18 órában gyönyörködhetnek a csillagokban. Ellenben, nyáron napi 24 órát látni a napfényt.

A világon másodpercenként eladnak egy Barbie bábát.

Az ókori rómaiak a tarajos sün tuskóját használták fogvájónak.

Felmérések szerint a világon a második legismertebb filmhős Darth Vader, akit csak James Bond előzött meg.

1894-ben mindössze 4 autó volt az egész Egyesült Államokban.

Tokióban kutyaparókat is lehet kapni.

A ketchup kiválóan alkalmas réztárgyak tisztítására.

Kalifornia államban hat jogosítványt állítottak már ki Jesus Christ (Jézus Krisztus) névre.

Mexikónak egyszer 24 órán belül 3 elnöke is volt.

A Holt-tenger magas sótartalmának köszönhetően szinte lehetetlen elmerülni benne.

Dániában kétszer annyi disznó él, mint ember.

Az amerikaiak mindössze 55 százaléka tudja, hogy a Nap egy csillag.

Egy tehenet be lehet rúgati, ha almával eteted.

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2	3	4		5	6	7	8		
9					10					
11				12					13	
				14			15	16		
17	18			19						
20				21			22			
23			24			25				
26		27						28		
GY										DRA

Este van. A szúnyogmama így csitítja a nyafogó kicsinyeit:

- ...

(A folytatást megtalálod a rejtvényben.)

Vízszintes sorok: 1. A poén első része, 9. Fogkrémárka, 10. Állatot ellát, 11. Átnézi az újságot, 13. Ki szerbül, 14. Omszk folyója, 15. A régész teszi, 17. Vadorzó egynemű betűi, 19. Vak ember, 20. Pirana páratlan betűi, 21. Gion Nándor, 22. Bagdad a fővárosa, 23. Éjfél előtt, 24. Hangjegy, 26. Te is az vagy, 28. Május eleje.

Függőleges sorok: 1. A poén befejező része, 2. Bácskai helység, 3. Magyar város, 4. Rossz szerbül, 5. Az ember bőrében levő festékanyag, 6. Női név, 7. Női név, 8. Atmoszféra, 12. Hangszer, 13. Spanyolország északkeleti tartományának lakója, 16. Latyak, 18. Óraserkezet, 24. Közép-európai Kupa, 25. Száját tágra nyit, 27. Hangtalan bűn, 28. Tegnap után.

Betűrejtvények

1
MA
D

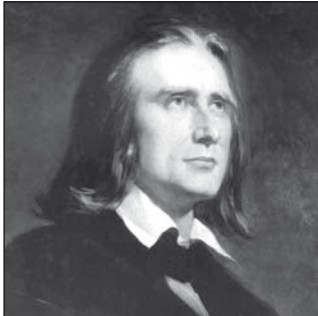
2
O
—
A

3
A
K RÉ

4
O
—
ETT

Skandináv rejtvény (29.)

Rejtvényünkben a kétszáz éve született híres magyar zeneszerző nevét és három művének címét rejtettük el.

	BEJRÚT A FŐVÁROSA 50		AROMA LÉLEGZET NÉPIESEN		HA ANGOLLUL FÉL ÖT		EGER ELEJE	FERI BETŰI HOMÁLYOSAN LÁTSZIK	99 NORD		NAGY-MAMÁM
1											
	BÚZA EGYNEMŰI KEFIR VÉGE		SZOMBAT ELEJE	HÁROM OLASZUL	FÜSTKÖD	KIS PATAK SZAMÁR-BESZÉD				ELME	GY
3			SZ		SZ					ÉJFÉL ELŐTT ITTRIUM	
	KÖSZÁL	SZ	BOKA BETŰI	TÁJÉKOZTAT OMSZK FOLYÓJA				ÉV SZAK SÓLYOM LÁSZLÓ			
					MELŐ PÁROSAI ILYEN TALAJ IS VAN		SULI			MISTER BELGRÁDI HETILAP	
	SZÉKES-EGYHÁZ KIS AMÁLIA		...-NÉL (ÉK. H.) KÖTŐSZÓ		GRAMM A MŰLT IDŐ JELE	NEMZETSEG (ÉK. H.) FESZÍTŐ-ESZKÖZ					NEVELŐ RUGÓ EGYNEMŰI
			500 1000	FRANCIA-ORSZÁG	SZÁMNÉV EGY		ÉSZAK ÓDON	EME SUGÁR	PÍR BETŰI (ÉK. H.) OLASZ-ORSZÁG		
					SZ						

Szókihúzó

A	F	I	Z	I	K	A
I	N	T	A	Ö	N	M
G	R	G	R	R	É	A
Ó	A	R	O	T	M	T
L	J	T	K	L	E	E
O	Z	É	E	N	T	K
I	E	L	N	E	M	☀
B	☀	K	É	M	I	A

ANGOL
BIOLOGIA
ÉNEKÓRA

FIZIKA
KÉMIA
MATEK

NÉMET
RAJZ
TORNA

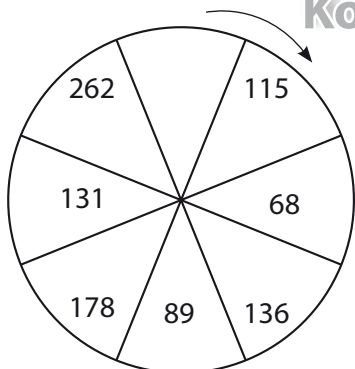
A fenti szavakat húzd ki az ábrából balról jobbra, jobbról balra, föntről le, lentől föl és az átlók irányában. A megmaradt betűkből még egy tantárgy nevét olvashatod össze.

Keresztszavak

	D	S	T					
	I	Z	A					
	Ó	A	K					
É	L	É				M	R	A
C	S	A				S	O	R
K	O	H				Á	N	Y
	R	L	Á					
	T	A	N					
	A	S	Y					

Pótold a hiányzó betűket mind függőlegesen, mind vízszintesen.

Körszám

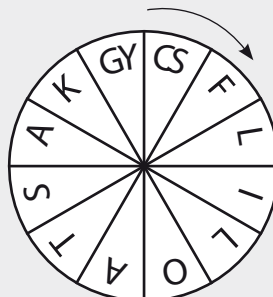
A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Csak logikusan

Ha logikus sorrendben olvasod össze a betűket, akkor egy nyári finomság nevét kapod eredményül.

Betűpótlás

	A	D	Á	R
	V	O	D	A
	A	P	O	S
	R	K	Á	L
	R	É	T	A
	B	L	A	K

Hiányzik a szavak első betűje, azt kell pótolnod. Ha jól dolgoztál, egy női nevet kapsz eredményül.

A 28. szám megfejtései

Berakós rejtvény

– Mert nem akarnak kiengedni.

Betűrejtvények

1. ezelőtt sikeres volt, 2. meredek, 3. talán megfelel, 4. egyenlet

Ölelkező szavak

1. mese, 2. cipő, 3. eper, 4. kert

Anagramma

Teherán

Körszám

39 – az első számhoz hozzáadunk 12-öt, majd ebből kivonunk 8-at és így folytatjuk.

Szóberakó

1. Vízszintesen: hit, alá, lap
Függőlegesen: hal, Ila, táp
2. Vízszintesen: pék, ovi, kas
Függőlegesen: pók, Éva, kis

Keresztszavak

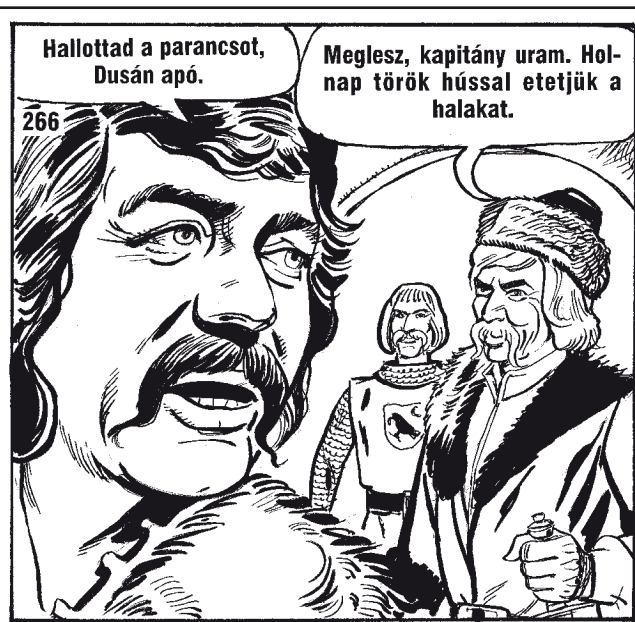
Vízszintesen: adogat, palota
Függőlegesen: ibolya, orgona

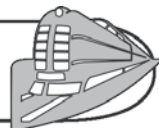
A 27. skandináv rejtvény megfejtése

MIKES KELEMEN, RODOSTÓ

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

Bánffyhunyard Kalotaszeg ősi központja

Először a száz kilométerre nyugatabbra fekvő Nagyvárad felől érkezünk a kisvárosba, Bánffyhunyardra. Történetéről – lévén több jelentős magyar irodalmi alkotás színhelye, illetve a magyar történelemben és kultúratörténetben is jelentős szerepet játszó Bánffy család egykori birtoka – volt némi tudásunk és ismeretünk. A városon át vezető műúton haladva azonban – nem túlzás! – a jeges réműlet lesz urrá rajtunk. Tudtuk, hogy a néphagyományáról (szöttesek, varrottasok, fafaragások!) és szín pompás népviseletéről ismert Kalotaszeg térség központi településén járunk, épp ezért az erdélyi népi építészet alkotásain túl elsősorban gótikus, barokk és népi barokk, illetve neoklasszicista épületekre számítottunk. De az, ami a bejáratától szinte a szűk központig terjedve fogad bennünket, még a magyar sem tudó – ezért nemzeti elfogultsággal sem valószínű – sofőrünket is egy „Úristen, mi ez!”-felkiáltásra ingerelte.

Néhány nappal később a 48 kilométerre elterülő Kolozsvárról kirándulva térünk be ismét a városba, illetve gótikus stílusban épült, és talán legnevezetesebb helyi történelmi emlékek számító református templomába, amelynek lelkésze – leplezetlen iróniával – meg is nevezte a város bejáratánál épült új palotanegyed uralkodó stílusát. „Holdra vonyító!” – mondja régies, ún. palatális ny hanggal. Azt persze magunk is kitalálhattuk, hogy a város cigány negyedéről van szó, amelynek – feltehetően – külföldre szakadt, s ott megélhetésre, nevezetesen – a romániaihoz képest – átlagon felüli anyagi javakra szert tett lakói építették ezeket a cifra, többszintes, díszes vonalvezetésű és egységesen ezüst bádogtetős palotákat – tönkretéve a régi város építészetét és városképét. Nem is az épületek giccssége döböntett meg bennünket – az emberi tudatlanság és hivalkodás másutt is létrehozott már hasonlókat –, hanem e házak embertelensége, nem emberi léptékűre mért tervezettsége. Már az első pillantásra nyilvánvaló,

hogy elsősorban a tulajdonosok tehetősége (szándékosan nem használtam a gazdagság szót, hiszen az sok összetevőjű, pozitív kicsengésű kifejezés!) hirdetésének és nem az otthoneremtésnek a szándéka hozta létre őket, hiszen oszlopos kiképzésű csarnokaik emberi lakhatásra biztosan alkalmatlanok.

A város nevének előtagja a Losonczy Bánffy család 1435-től jegyzett birtokát jelöli, míg második tagja a Honod személynéből ered. Románul Huedin. Kevésell több mint kilencezres lélekszámú lakosságából három-ezren vallják magukat magyarnak, akik – a 216 katolikust leszámítva – meggyőződéses reformátusok. A 13. századból származó református templom a Főtéren áll. Persze egy ilyen évszám említésére a legtöbb (e kirándulás során még három kalotaszegi református templomot néztünk meg) tiszteletes elmosolyodik; a magyargyerőmonostori meg is jegyezte, miszerint azzal szokott viccelni, hogy a térség legrégebbi, azaz 12. századi református templomának lelkésze. Arról van persze szó, hogy a reformációnak a 16. század előtt még nyoma sincs, ezek a templomok egytől egyig bencés-, illetve ferencesrendiek voltak, majd a földesurak és velük természetesen a jobbágyaik áttérése (többször oda-vissza felekezetváltása) során váltak reformátussá. A bánffyhunyadi templom tornya a 15. században épült, festett kazettás mennyezetét a segesvári Felvinci mester készítette még a 16. században, míg az újabb táblák a 18. században készültek a környék leghíresebb mesterének, Umling Lőrincnek és fiának a műhelyében.

A templom szomszédságában levő téren áll a Petőfi-emlékmű. A népi emlékezet szerint a város Gádornak nevezett részében, a mai Győzelem tér közelében, az utca sarokkövére ülve alkotta meg Petőfi Sándor 1849. március 26-a és 27-e között Az erdélyi hadsereghez című költeményét. Bánffyhunyard több szépirodalmi mű helyszínéül szolgált, így például Kőváry László Száz történelmi rege címen 1857-ben megjelent munkájában feldolgozta Bánffyhunyard nevének eredetmondáját (Ímé Bánfi Hunyard), itt játszódik Jókai Mór Erdély aranykora című művének tizenharmadik, Az éji harc című fejezete. Kós Károlynak több helyi vonatkozású alkotása is van: Régi Kalotaszeg (1911), Varjú-nemzetség (történelmi regény, 1925), Kalotaszeg (1932), Budai Nagy Antal (színmű, 1936). Járt a városban Széchenyi István gróf, a Legnagyobb Magyar, I. Ferenc József császár, Magyarország királya, Bartók Béla zeneszerző és népzene gyűjtő. A templom ud-

varában áll az a kőasztal, amelynél – állítólag – Ady Endre írt és alkotott, s amelyre számos íróbarátja, többek között Móricz Zsigmond is „rákönyökölt”.

Az erős bánffyhunyadi háziborok (hunyadi guggolós), a gyomorrontások azonnali gyógyszeréül is használható zsoboki sompálinka, a zsoboki kecskesajt, a pörkölt hagymával elkészített körösfői burgonyás laska Kalotaszeg gasztronómiai nevezetességei. Mind a mai napig rézüstökben készül a fekete szilvaíz. A magas zsírtartalmú bivalytej, a vastag bivalytejföl, valamint a hatvan fok fölötti erősségűre főzött szilva-, alma- és vegyespálinka kiváló minőségű helyi termékek. A román ételkülönlegességek közül a bánffyhunyadi telemea (sós tehén-, bivaly- vagy juhsajt), a nemzeti ételnek számító, faparázson sült, szegfűszeg-, fokhagyma- és borsfűszerezésű, disznó-, marha- és juhhúsból készült miccs, a tejfölös és zöld csipős paprikás pacallevés, valamint a tejfölös-vajas túrós puliszka a legismertebbek. A kirándulás végén, Magyarfenesen megismerkedtünk a térség gasztronómiai különlegességeinek egy-egy ízével. Én speciál – a helyiek elbeszélése szerint – a kékes árnyalatú bivalytejfolre és -sajtra lettem nagyon kíváncsi. De: a szilvapálinkát megkóstolhattam.

Azt olvasom Bánffyhunyard honlapján, hogy valóságos turistalátványosság lett mára a helybeli cifra paloták negyede. A Valóság, a Sors, az Úristen? De egyikük cinikus.

Bence Erika

Fiatal trónkövetelők

Manapság jól fel kell kötnie egy sztárnak a gatyá szarát, ha népszerű szeretne maradni. Nemrég még Justin Biebréről áradoztunk, hogy mekkora csodagyerek, de máris újabb trónkövetelők bukkantak elő. Méghozzá épp Justin jól bevált receptjét követve, aki nem győzi hangsúlyozni, hogy a maga erejéből lett sztár. Ezt úgy sikerült elérnie, hogy megosztotta magát, tudományát és tehetségét a rajongókkal. Magyarán: ügyesen használta a közösségi oldalakat, élt a kor és a technika adottságaival. A receptet tehát már ismerjük, és miért ne sikerülne másnak is? Reszless Justin, jönnék a követők, hogy leljék a trónról!

Az amerikai versenyző

Újabb versenyző a pályán, a Lady Gaga feldolgozással feltörő Greyson Chance, aki 1997-ben született Texasban, tehát alig tizennégy. Van egy nővére és egy bátyja, akik mindketten zenélnek, úgyhogy nem igazán volt menekvés számára, a zenevilág őt is beszippantotta. Anyja szerint már négyévesen is nagyon hangosan énekelt, és egyáltalán nem zavartatta magát, ha ezzel valakit idegesített. A muzikalitása miatt zongoraleckékre ítélték, de az éneklést még hanyagolták. A legényke elmondása szerint leginkább Lady Gaga és az Augustana együttes ihlették meg arra, hogy a hangszá-

Greyson Chance

rait is kipróbálja. Greysonnak tavaly jelent meg első kislemeze a Waiting Outside the Lines, az idén nyáron pedig új stúdióalbuma a Hold On til' the Night.

Az európai versenyző

Valami lehetett ebben az 1997-es évben, hiszen egy újabb trónkövetelő is ekkor született, a nemrég előbukkanó Brendan MacFarlane, csakhogy ő Skóciában. Brendan is még csak alig tizennégy, de már a zeneszer-

Brendan MacFarlane

zéssel és a dalszövegírással is egészen jól boldogul. Együtt dolgozik apjával és nagybátyjával, akik szintén zenészek. Brendan elmondása szerint a zenét a nagymamája szeretette meg vele, aki sokat énekel neki. Közös kedvencük Hank Williams countrynekes volt, akinek egyik dalát (I'm So Lonely I Could Cry) Brendan egy stúdióban is felvette. Mivel a nagymamája tavaly meghalt, a temetésén lejátszották ezt a dalt. Brendan állítólag több zenei stílusban kiemelkedő, a R&B-ben, a popban, countryban, bluegrassban, sőt még a bluesban is. Neki is a nyáron jelent meg az első albuma The Road néven.

Összeállította: L. M.

Novemberben MTV EMA!

Az idén november 6-án tartják az MTV Europe Music Awardsot, kontinensünk legrangosabb könnyűzenei díjainak átadását, amelyet ezúttal Belfastban rendeznek, a műsorvezető pedig Selena Gomez amerikai színész-énekesnő lesz. Magyarország 2007-ben kapcsolódott be először a közönség-szavazásra épülő díjkiosztóba. A Legjobb magyar előadó díjat abban az évben Ákos, 2008-ban a Gonzo, tavalyelőtt és tavaly a The Kolin nyerte el. A regionális kategóriák győztesének kihirdetése után a Legjobb európai előadó címért folyt a versengés, abban az egyes országok győzteseiire lehetett voksolni. Néhány nappal a gála előtt bejelentették, melyik öt előadó, zenekar kapta a legtöbb szavazatot, és a díjkiosztón derült fény arra is, kire voksoltak a legtöbben, bezsebelve ezzel a Best European Act díjat. Az ötös mezőnybe eddig egy magyar díjazott sem tudta beverekedni magát, a kis országok nemzetközi viszonylatban ismeretlen

indulóinak erre nincs sok esélyük. Ezúttal a World Wide Act címért folyik a küzdelem, amelyben az európai győztesek mellett négy kategória, Észak-Amerika, Latin-Amerika, Ázsia és a csendes-óceániai térség, valamint Afrika, Közel-Kelet és India népszerű előadói is megmérettetik magukat. Kicsit sem meglepő, hogy az idei MTV Europe Music Awardson is a New York-i Lady Gaga kapta a legtöbb jelölést.

A nemzetközi kategóriák indulóinak bejelentésével egy időben a regionális jelöltekre, így a Legjobb magyar előadó díjra pályázók névsorára is fény derült. Utóbbiban a Bin-Jip, a The Carbonfools, a Compact Disco, a Fish! és a Punnany Massif száll harcba.

A Best Adria Act kategória Szerbiát, Horvátországot, Szlovéniát és Bosznia Hercegovinát foglalja magában. Innen a Dubioza kolektív, a Hladno pivo, a Magnifico, a S.A.R.S., és a SevdahBABY a jelöltek.

Forrás: Új Szó – Puha József, MTV

Selena Gomez

Magukra haragították az állatvédőket

Nagy port kavart az Olsen ikrek, Ashley és Mary-Kate legújabb, saját tervezésű, aligátorbőrből készült hátzsidója, amelyért egy vagyont kértek, és mégis elkelt. Ashley öröme háttérmentes volt: – Ez volt a kollekció első darabja, amit sikerült eladnunk – büszkélkedett.

A lányokról korábban is megjelentek fotók, amelyeken állatszörme bundában sétálnak, úgyhogy az állatvédők eddig sem zárták őket a szívükbe, de az aligátortáska kiverte a biztosítékot. Jobb is, ha nem részletezzük, mi a véleményük az Olsen ikrekről.

Házasság, amit mindenki várt

A Kiss extrém stílusú basszusgitáros-énekes, Gene Simmons és Shannon Tweed modell-színész nő huszonnyolc év boldog együttélés után végre kimondták a boldogító igent. A pár saját kezűleg írt esküvel állt az oltár elé, amely körül négyszáz vendég gyűlt össze. Többek között jelen volt Hugh Hefner és természetesen az együttes többi tagja is, úgy tudni, hogy maszkok nélkül. A Kiss ugyanis a hetvenes és a nyolcvanas években félelmetes sminket mögül riogatta a rajongóit, sokáig azt sem lehetett tudni, hogy kiket rejtenek a maszkok. Így lett a Kiss a monster rock előfutára. A hatvankét éves Gene Simmons és az ötvennégy éves Shannon Tweed két gyereke, a huszonnégy éves Nick és a tizenkilenc éves Sophie is osztozott anyu és apu örömeiben. A tinilányt még koszorúslánynak is felkérték a fehér rózsacsokrot cipelő menyasszony mellé. Nos, erre mondják, hogy jobb később, mint soha.

A testhezálló szerep

Úgy tűnik, hogy Justin Timberlake megint belenyúlt a tutiba: ő lesz a főszereplője és egyben a producere is a Spinning Gold című filmnek, amely a hetvenes évek egyik legendás zeneműgójának, Neil Bogart életét dolgozza fel. Bogart a könnyűzenei élet meghatározó alakja volt, hiszen későbbi világhírű előadókat és együtteseket indított el a pályán, például Donna Summert, a KISS-t, vagy a The Village People-t stb. Kiadót is működtetett, de 1982-ben, amikor még csak 39 éves volt, meghalt rákban. A róla készült film forgatókönyvét egyébként Bogart fia, Timothy Scott Bogart írja.

Top 10

1. Adele: Someone Like You
2. Maroon 5 Featuring Christina Aguilera: Moves Like Jagger
3. Rihanna Featuring Calvin Harris: We Found Love
4. LMFAO: Sexy and I Know It
5. Foster And The People: Pumped Up Kicks
6. David Guetta Featuring Usher: Without You
7. Gym Class Heroes Featuring Adam Levine: Stereo Hearts
8. LMFAO Featuring Lauren Bennett & GoonRock: Party Rock Anthem
9. Adele: Set Fire To The Rain Adele
10. Jason Derulo: It Girl

A népharag forradalma

Pontosan 55 évvel ezelőtt, 1956. október 23-án forradalom tört ki Magyarországon. A felkelők a szovjet csapatok kivonását, szabad választásokat, többpártrendszert, a sztálinizmusmal való szakítást, a cenzúra eltörlését, a politikai foglyok szabadon bocsátását és a mezőgazdaság megreformálását követelték. A lengyel szolidaritási tüntetésnek indult forradalomban a diákokhoz felfegyverzett munkások is csatlakoztak. Ledöntötték a Sztálin-szobrot, megostromolták a rádió székházát, amire a magyar államvédelmi rendőrség tüzet nyitott a felkelőkre.

Nagy Imre miniszterelnök október 24-én a népfelkelőket felhívta a harc beszüntetésére és közölte, hogy a Szovjetunió kész visszavonni csapatait. November 1-jén bejelentette az ENSZ-nek Magyarország semlegességét, és kilépését a Varsói Szerződésből, amelynek elismerését kérte a nagyhatalmaktól. Ugyanezen a napon Kádár János főtitkár az MSZMP megalakulását jelentette

be, és a szocialista társadalmi rend megóvására szólított fel. November 4-én a Budapestre bevonuló szovjet csapatok leverték a magyar népfelkelést, amely a kommunista párt hatalma és a Szovjetunió ellen irányult. Apró Antal, Kádár János, Kossa István és Münnich Ferenc nyilatkozatot bocsátott ki, amely szerint november 1-jén megszüntették kapcsolataikat Nagy Imre csoportjával, valamint bejelentették a Forradalmi Munkás-Paraszti Kormány megalakítását Szolnokon. Nagy Imre segítséget kért az ENSZ-től utolsó rádióbeszédében, majd társaival a jugoszláv nagykövetségen kerestek menedéket.

Sajnos a történelem fintora, hogy e lépés nem bizonyult túl bölcs cselekedetnek. A forradalmat letörték, a vezetőket és sokan másokat kivégeztek, százezrek menekültek külföldre, s még sok évnek el kellett telni ahhoz, hogy a kommunizmus megbukjon, a szovjet hadsereg elhagyja Magyarországot, s megvalósuljanak '56 fényes eszméi...

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatási, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET
Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása
☎ (024) 555-765 Karadjordje U. 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Megbízott főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefonon) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■